

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékalomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 262. sz. 1943. november 19 péntek

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Zsitomirnál a németek támadnak, Korostennél és Rjecsicánál az oroszok

Súlyos harcok a keleti front több pontján ~ A Szmolenszknél először harcban vetett lengyel hadosztály rövid harc után átment a német vonalakba ~ Az olasz fronton viszonylagos nyugalom van
Göbbels, Toyo, Roosevel, Wallace, Wilkie nyilatkozatai a háborúról és a békéről

A keleti front eseményeiről szóló jelentésekben feltűnik, hogy Zsitomirnál a német csapatok támadásba mentek át akkor, mikor a legerőszakosabban folyók a szovjet offenzívája. Gondolni kell arra a hadászati elvre, hogy sok esetben a legjobb védekezés a támadás.

A Zsitomirnál indított német támadásnak gyakorlati célkitűzése valószínűleg az, hogy ettől a térségtől északra fekvő Korostennél megindult túlerőjű szovjet támadások hatását ellensúlyozza. Ugyanis, ha sikerül a német erőnek Zsitomirtól északra tovább előrehaladni, ez esetben veszélyeztetik a korosztani orosz állásokat.

Másik jellegzetessége a nagy küzdelemnek, hogy az mind északra terjed ki. Most már Rjecsica, Gomel, Szmolenszk és Vitebszk térsége is nagy harcok színhelye lett. Úgy látszik a szovjet a 2000 kilométeres front egész hosszában ki akarja terjeszteni az offenzívát. Ha ez bekövetkezik, a védelemnek bár súlyos elhárításra kell vállalkozni, mégis alkalmas nyílik oldalozó ellenőrkésekre.

Berlini jelentés szerint német katonai körökben a hadihelyzettel kapcsolatosan ma a keleti harctér összes súlypontjában kemény és ekeseredett harcokról számolnak be. Ismét utalnak a hadihelyzet szilárdaságára és megállapítják, hogy az orosz erőfeszítés céljait, a nagy áttörést és a német vonal felgöngyölítését a szovjetnek eddig egyetlen egy helyen sem sikerült elérni. A zsitomiri német ellen-támadás már napok óta folyamatban van és állandóan területet nyer. Amint német részből megjegyzzük, az ellentámadásban igen nagy erők és erős páncélos kötelékek vesznek részt. A német kezdeményezése a szovjetet azzal fenyegeti, hogy a zsitomir-korosteni harapófogó egyik szakaszát felmorzsolják, ami természetesen nem maradhat hatás nélkül a korosteni szakaszon sem.

Mint az Interjuf közli, a keleti arcvonal középső szakaszán a Pripiet forkolatánál levő áttekinthetetlen erdőkben és mocsaras vidékeken az erős köd különösen megnehezítette a harcokat. E harcokban a német biztosító erők a Rjecsicánál történt egyetlen betörtéstől eltekintve mindenütt eredményesen tudták tartani magukat.

OLASZORSZÁGBAN

A orosz időjárás gátol minden nagyobb szabású hadiakciót. A 8.

hadsereg túljutott Atessán, míg a nyugati szárnyon a németeknek sikerült az amerikaiakat a Monte Croce néhány állásából kiszorítani. Olaszországi tudósítások szerint a németek most mintegy tíz divízióval harcolnak a szövetségesek ellen. Ezek egy része az arcvonalon küzd, másrésze pedig a front mögött pihen. Egyes német csapatok résztvettek már a szicíliai harcokban is. Újabb ismét gyalogsági megerősítések érkeztek, ezeket az új csapatokat Rómában és Rómától északra sorakoztatták fel. Egyes hírmagyarázók az olaszországi harcok lecsendesedését azzal is kapcsolathozzák, hogy az angolszász hadvezetés a kormányok intencióinak megfelelően nem tartja lényeges hadszíntérnek az olasz frontot, csupán arra akarja felhasználni, hogy német erőket kössön le.

TÖBB ERDEKES MEGNYILATKOZÁS

hangzott el tegnap. Utalunk első sorban Göbbels német propagandauji miniszter cikkére.

Minden politikának és hadvezetésnek biztos elveken kell alapulnia, ha tartós eredményeket akar elérni — állapítja meg Göbbels legutóbbi cikke a „Das Reich” című lapban. A miniszter hangsúlyozta, azon a véleményen van, hogy azok a népek fogják győzelmesen túlélni ezt a háborút, amelyek egy biztos politikai világnézet alapján állanak. Az ellenséges külföld sokszor csodálkozik azon, hogy a német nép milyen sztoikus egykedvűséggel viseli ennek a háborúnak óriási megterhelését. A nemzeti szocialista mozgalom nevelése a német népben most termi meg gyümölcseit.

A miniszter a politika és hadvezetés legfontosabb elvének az állhatatosságot jelöli meg. A nemzeti szocialista mozgalom sem juthatott volna hatalomra, ha kezdetől fogva nem a hűség elvére épült volna fel. Ezzel a háborúval csak az végez sikeresen, aki szilárd és megingathatatlan világnézettel áll vele szemben. Minden eltérés ettől az elvtől a bizonytalansághoz és ezzel a bukáshoz vezet. Ha a végső erőfeszítésre kerül sor, ellenségeinkkel szemben mindig fölényben leszünk. Emögött a háború mögött a mi oldalunkon olyan politikai világnézet áll, amely elszántságát éppen most fogja bebizonyítani. Amilyen kemények a fegyverek, amelyekkel egy nép életét védelmezi, épp

olyan keményeknek kell lenni a német népek is. Elvesztettük az első világháborút, mert csak politizáltunk, megnyerjük a második világháborút, mert politikai nép vagyunk — írja Göbbels miniszter.

TOGO JAPAN MINISZTERELNÖK

a nagykeletázsiai lapok képviselőinek tiszteletére adott ebéden hangoztatta, hogy Japán az erkölcs és igazság alapján felépítendő Nagy-Kelet-Ázsiáért küzd és arra törekszik, hogy Ázsia népei megszabaduljanak az angolok és amerikaiak gyarmatosító törekvéseitől és közösen élvezhessék jólétüket.

ROOSEVELT

amerikai elnök üzenetel intézett a „Newyork Herald” által rendezett összejövetel résztvevőire. Üzenetében ezeket mondotta: A múlt évben kijelentettem, hogy ez a háború a végső fordulóponthoz érkezett. A nagy haladás, amely az elmúlt 12 hónapban elértünk, különösen azon a tényen mérhető fel, hogy a háborús eseményekben és azon túl az eljövendő béke felépítése tekintetében a kezdeményezés a mi kezünkben van. A történelmi jelentőségű moszkvai értekezleten lényegesen előrehaladtunk — mondja az üzenet.

WALLACE

az Egyesült Államok alelnöke ugyanezen az értekezleten kijelentette, hogy a szövetséges nemzeteknek a háború utáni első két évben az emberek millióit kell majd élelmezniük. Európa ellenszolgáltatásként Amerikának és a szövetséges nemzeteknek dolgozhat majd, feltéve, ha az új világ hajlandó árut fizetesként elfogadni. Wallace végül kijelentette, hogy — sajnos — távol vannak még a fasizmus feletti győzelemtől, sokkal távolabb, mint a német hadseregek feletti győzelemtől.

WILLKIE

is felszólalt az összejövetelen. Kivette, hogy a négy szövetséges nagyhatalom bővítsse ki a Moszkvában hozott határozatok alapját és a szövetséges nemzetek valamennyi tagját hívják meg olyan nyilatkozat előkészítésére és aláírására, amely további lépést jelentene az általában ohajtott világ újjáépítéséhez. A kis nemzeteknek is részt kell venni a nem-

zetközi tervekben és rövidesen lehetőséget kell kapniok arra, hogy ezt meg is tehessek. Szerinte a moszkvai értekezlet jelentőségét nem szabad lesüllyeszteni a négy állam szövetségének a világ feletti uralom tükrökévé. Nem elégséges azoknak a népeknek a szabadságot biztosítani, amelyek még szabadok, vagy azoknak a nemzeteknek visszaadni a szabadságot, amelyeknek területét elhódították. A mandátumos országok és gyarmatok népeinek is helyet kell adni abban az elhátározásban, amelyen most dolgozunk, hogy végre a szabadság alapelveit maradéktalanul érvényre juttathassuk. Végül az ellenséges országok lefegyverzésének problémáiról beszélt és hangoztatta a nemzetközi rendőség felállításának szükségességét.

HELSINKIBEN

hivatalosan közölték, hogy a finn külügyminiszteriumhoz érkezett értesítés szerint Robert MacClintock követségi titkár, a helsinki amerikai követség helyettes ügyvivőjét Stockholmba helyezték át. Utódjává George L. West követségi titkár nevezték ki, aki eddig a stockholmi követségnél volt. Az új helyettes ügyvivő az év végén érkezik Helsinkibe.

A helsinki amerikai követség vezetésének ügye már régóta problémás. Arthur Schönfeld követel, aki 1937 óta volt Helsinkiben, már több mint egy éve

visszahívták. Ez év tavaszára visszavárták ugyan Helsinkibe, de nem érkezett meg, noha Roosevelt maga is kilitásba helyezte a követ visszatérését. Ehelyett az amerikai követség ottmaradt szemlézőnek nagyrésze is ez év nagypéntekén elhagyta Helsinkit és Stockholmba költözött át. Washington ezt annakidején „adminisztratív jellegű átköltözésnek” minősítette. Csupán MacClintock ügyvivő maradt Helsinkiben, míg most stockholmi kártársával esztrélik ki.

A LIBANONI

helyzettel a francia nemzetbizottság ülése foglalkozott Algirban. De Gaulle a gyűlés folyamán közölte, hogy Franciaország semmiképpen sem akarja megnehezíteni a szövetségesek stratégiai helyzetét, viszont Franciaország néhézzen mondhat le vállalt kötelezettségeiről, főleg olyankor, amikor jogi szempontból helyzete nem vitás. Nézete szerint a beyruthi, illetőleg a libanoni incidens rövidesen elrendeződik, mert Franciaország rokonszenvvel szemléli az arab föderációs törekvéseket. Franciaországnak elhatározott szándéka, hogy megadja Libanonnak a függetlenséget, azonban természetesen, hogy saját jogait nem hanyagolja el. A függetlenséget a mandátumstátus lehetőségével egybevetve állítják helyre.

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnok-sága közli:

A nagy Dnyeper térsében a szovjet csapatok Dnyepetrovzszk-tól délnyugatra és Krivoj Rogtól északra szorosan is tovább folytatták hasztalan támadásukat. Kemény harcokban, amelyek az ellenségnek rendkívül nagy veszteségeket okoztak, egyedül az egyik páncélos hadosztály szakaszán 58 szovjet páncélosot lőttünk szét.

Cserkaszitól északra nyugatra élénk helyi harci tevékenység folyt.

A Kievtől nyugatra levő harctérségben csapataink Zsitomirnál heves ellenséges támadások elhárítása után torlek előre északi irányban és fontos terepszakaszokat visszaszereztek.

Korostennél tovább tartanak a súlyos harcok a telerében levő ellenséges erőkkel.

Gomel térségében a várostól délnyugatra visszavertük az ellenségnek páncélosok támogatásával végrehajtott erős ta-

madásait és helyi botorosságot elrekesztettük. A várostól északra az ellenség megújított clamorjait seí megküszöltük.

Szmolenszktól nyugatra az a harci esata nem csökkenő hevesseggel folyik. A szovjet csapatok összefogott erőkkel nap-hosszat rohamozták állásainkat. Az ellenséget helyenként elkeseredett közelharcokban véresen visszavertük. A szovjet itta

FONTOS TUDNIVALÓK

Menetrendváltozás a Debrecen-Berettyóújfalui autóbusszjáratokban — (7).

Meghosszabbították a hűvelyesek beszolgáltatására kitűzött határidőt. — (7).

Összejárják a szőlő és gyümölcsös ingatlanokat. — (7).

TOKES FOTO
MŰVESZI KÉPET KESZIT

szerdai napon 94 páncélost veszített.

A Vitebszktől keletre eső térségben a szovjet ismételt támadott, de eredményt nem ért el.

Nevétől délnyugatra heves harcok folynak több ellenséges harci csoporttal, amelyek a betörés térségét déli és délkeleti irányban törnek előre.

A 10. légharító hadosztály kötelékei a kievi és zsitomiri harcitérségben különösen kitüntették magukat a földi harcokba történő erélyes beavat-

A lengyel hadosztály rövid harc után átment a német vonalakra

Berlin, november 18. (NTI): A véderő főparancsnoksága közli: Szmolenszki vidékén végrehajtott nagy szovjet támadás alkalmával a szovjet előző vetette harcra a Kosciusko Tade lengyel hadosztályt, de a hadosztály már rövid harc után átment a német vonalakra.

Ezzel az érdekes eseménnyel kapcsolatban a szökevények valóságai alapján a Német TI a következőkkel értesül: A Kosciusko Taderől elnevezett lengyel hadosztályt ez év tavaszán állították

Hivatalos jelentés Lerosz sziget eliolgálásáról

8500 fogoly és nagy hadizsákmány

A német véderő főparancsnoksága közli:

Mint külön jelentésben is közöltük, a német hadsereg és légihaderő csapatai Müller altábornagy vezetésével négy napos kemény és váltakozó küzdelem után, amelyet számban és fegyverzetben fölényben lévő ellenséggel kellett megvívniuk, kedden elfoglalták Lerosz angoltengeri támaszpontot.

A haditengerészet és légihaderő kötelékei határozott és határozott támadásaiakkal megteremtették a partraszállás feltételeit azzal, hogy az ellenséges tengeri és légi erőknek súlyos veszteségeket okoztak. Bár az ellenség partii utánpótlásának tüze igen erős volt, a német csapatok kikényszerítették a partraszállást a sziklás szigeten, mielőtt a repülőgépek az ellenség ellenállóberejét végképp összezúzták. A hősiessé partraszállt

Az olaszországi harcok

Berlin, november 18. (Interinf.) A délolaszországi harcokban az utóbbi napokban az időjárás nagyon rossza fordult és ezért csak csekély helyi harcok voltak. Az amerikai csapatoknál kétségtelenül nagyon érezhető veszteségek voltak, amelyeket az amerikai kötelékek megismételt hasztalan támadásuk során szenvedtek. Ez abból is kitűnik, hogy az amerikai 5. hadsereg sorába egy új hadosztályt kellett beilleszteni. Általában megállapítható, hogy a britek éppen úgy, mint az amerikaiak az utánpótlás jelentékeny nehézségei miatt szenvednek. Az arcvonal középső hegyes részén a brit 8. hadsereg egységei megszállták néhány helyiséget, ame-

Tokio szerint eltört az amerikai hajóhad gerince

Tokio, nov. 18. (NTI) A Domei-iroda szerint tengerészeti szakértők a csendesóceáni feltevést keltő tengeri csatákkal kapcsolatban kijelentik, hogy ezek meghozták az amerikai hajóhad csendesóceáni főerejének teljes megsemmisítését. Az északamerikai hajóhad gerince

Farinacci a ferrarai véres napról

Milánó, nov. 18. Farinacci államminiszter a Regime Fascista hasabjain a következőket írja Ghisellini, ferrarai fasiszta partitkár meggyilkolásával kapcsolatban:

— A kiadott jelszó, szemel szemért, fogat fogért. Venezia és Emilia tartományok harci csoportjai, valamint az SS kötelékei a tett színhelyére siettek, ahol villámgyorsan és könyörtelen bosszút állítottak. Ha többen meghaltak és a letartoz-

kozásukkal.

A délolaszországi arcvonalon mindkét részről tüzérségi és felderítő tevékenység folyt. Ellenséges repülőkötelékek a pöntek-re virradó éjszaka támadásokat kíséreltek meg a birodalom nyugati és északi területén fekvő helyiségek ellen és ezek során lenyugtalan károkat okoztak.

A csütörtöki napon a birodalom, a megszállt nyugati területek és a Földközi tenger térsége felett összesen 16 ellenséges gépet, jórészt nehbombázót lőttünk le, az Atlanti óceán felett pedig egy nagy ellenséges vízirepülőgépet pusztítottunk el.

fel a zsidó Berling ezredes parancsnoksága alatt. A hadosztály az angiai lengyel hadosztálytól eltérően nem volt önálló alakulat, hanem a bosevista hadsereg részét képezte. A tisztikar lengyel és ukrán eredetű bolsevistákból állott. A harcoktól kezdve a hadosztály már az első alkalommal csoportosan mentek át a németekhez. A bosevista tüzérség erre a menekülő lengyelekre irányította a tüzet, hatszáz embernek még sikerült magát átmenteni a német állásokba. (MTI).

csapatok foglyul ejtettek 200 angol tisztet és Tilney tábornoknak, a sziget angol főparancsnokának vezetésével alatt álló 3000 főnyi legénységet, továbbá Mascharpa olasz tengeri nagy vezetésével alatt álló 350 tiszttől és 5000 emberből álló olasz köteléket. Zsákmányoltak 16 nehéz angol légvédelmi ágyút, 20 kétféle méteres légvédelmi ágyút, mintegy 120 ágyút, közöttük 15 centimétereseket és 80 légharító gépfegyvert.

A partraszállást megelőző napokban a haditengerészet és légi erők megsemmisített 9 rombolót és kísérőhajót, 2 órhajót, 2 tengeralattjárót, 1 naszádot és 122.000 tonnát kitevő kereskedelmi hajót, több kisebb hajóegységet, egy cirkáló és rombolót egy kísérőhajót súlyos, illetve megsemmisítő találat ért.

lyet a német biztosító csapatok már néhány nappal ezelőtt elhagytak. Ennek során harcok sehol sem alakultak ki. Az adriai szármányon a brit felvonulás mozdulatai immár napok óta folynak.

Lisszabon, november 18. Az angol hírszolgálat jelenti Algirből, hogy az 5. és 8. hadsereg csapatai a legszilárdabb és a legjobban megszervezett német ellenállással találkozott, amilyenre Salerno óta nem volt példa. A 8. hadsereg megalakulása óta a leghidegebb és a legkomorabb német néz elébe. Az 5. hadseregnek csapataival együtt a legnagyobb termelési akadályokat kell legyőznie és a Rómába vezető út minden lépését még hatalmas esőzések és havazások is megnehezítik. (MTI).

eltört. A katasztrófa bekövetkezett, noha az amerikai főparancsnokság a Pearl Harbour óta eltelt 23 hónap alatt a sorozatos tengeri vereségekre való tekintettel ismételtén változtatta taktikáját. (MTI)

tatottak száma tekintélyes, ha a kommunisták és antifasiszták házaít és bűvölyeit megrohmozták és elpusztították, ezért nem mi vagyunk a hibások. Már több mint egy hónap óta hiábavaló intelmeket bocsátunk ki. Ellenségeink talán azt hiték, hogy nincs bátorságunk és hatalmunk a védekezésre. Biztosak vagyunk benne, hogy a forradalmi véres nap a kőztársasági nemzeti állam minden ellenségét meggyőzi majd arról,

nagy a közrend zavarására irányuló minden kísérletet, valamint a német és olasz bajtársak elleni minden merényletüket drágán kell megfizetniük. (NST)

Kínai csapatok Indiából támadják Burmát?

Csungking, november 18. (Bud. Tud.) Eddig meg nem erősített jelentések szerint Indiában kiképzett kínai csapatok átlépték Burma határát és ott a japán csapatokkal ütköztek össze. Az ütközet még folyik.

Tizenhat ledobott bomba nem robbant fel Szófiában

Szófia, nov. 18. Hivatalos közlés szerint a vasárnapi légitámadás során 249 bombát dobtak le a bolgár fővárosra. Tizenhat bomba nem robbant fel. A bombázás következtében 187 ház dőlt össze, illetve rongálódott meg. A bombázás sebesült áldozatainak száma 90. Közülük mintegy harmincan súlyosabb sérüléseket szenvedtek.

Belföldi és külföldi megfigyelők egyhangúan katonailag eredménytelennek mondják a légitámadást.

A fasiszta kormány megbízottja Budapesten

Budapest, nov. 18. Raffaele Casertano követ, az olasz köztársasági fasiszta kormány magyarországi megbízottja november 18-án Budapestre érkezett. (MTI)

Aki nem akar visszatérni a szovjetbe

Stockholm, nov. 18. (NTI) Washingtoni jelentés szerint Gotovsev főhadnagy, egy Amerikában időző szovjet katonai küldöttség vezetője nem tett fel egy szovjet kormány azon felhívásának, hogy jelentésére utazzék Moszkvába. Ehelyett Mexikóba költözött, ahol véglegesen le akar telepedni. (MTI)

Az egyiptomi király trónbeszéde

Amsterdam, november 18. (Német TI.) Mint a brit hírszolgálati iroda Kairóból jelenti, az országgyűlés ülésének megnyitása alkalmával Faruk király trónbeszédét Mohamed Ali herceg, a király nagybátyja olvasta fel, mert Faruk király legutóbbi gépkocsibalesetéből még nem épült fel annyira, hogy személyesen megjelenhessen.

A trónbeszéd hangoztatja egyebek között Egyiptom eltökélt szándékát, hogy sérthetlenségét és függetlenségét megővje. Egyiptom semmit sem mulasztott el szövetségesei és szövetségesei irányában fennálló nemzetközi kötelezettségeinek teljesítése terén, de nem felejté el a maga érdekeit, vagy nemzeti kívánságait sem. A király aztán az arab unió és arab kongresszus tervéről beszélt és kifejezte azt a reményét, hogy az erre irányuló akció eredményes lesz. (MTI).

Rossz időjárás az egész keleti arcvonalon

Bern, november 18. (Bud. Tud.) Moszkvai jelentések rámutatnak arra, hogy az egész keleti arcvonalon rossz időjárás uralkodik. Heves esőzések, illetve hófúvások váltakoznak, úgyhogy a folyók ismét megduzzadtak és a talaj újból felázott.

A németek bombázták Samost

Berlin, nov. 18. (NTI) Német harci- és zuhanorepülőkötelékek november 17-én mindenféle ürméretű bombákkal árasztották el a Samos szigeten lévő katonai célpontokat. Az ellenség november 17-én a Földközi tenger fölött vívott légharcokban, továbbá a légvédelem tüzeiben és német vadászpont ellen intézett támadása során 13 repülőgépet veszített. Ezek között nyolc bombázógep volt. (MTI)

36 francia város lakosságát elköltöztetésre szólították fel Loudonból

Zürich, nov. 18. A Neue Züricher Zeitung jelentése szerint a szövetséges hadvezetősége szerdán a londoni rádió francia nyelvű adásában ismételt felszólította 36 névszerint felsorolt francia város és község lakosságát, hogy sürgősen hagyják el az illető városok és községek területét és költözzék más vidékekre.

A román királyi udvar és a kormány Dél-Erdélybe költözik?

A brassói Korona szállodában rendezik be a miniszteriumokat Mihály király új székhelye a vajdahunyadi várkastély lesz

A „Székely Szó” című marosvásárhelyi napilap írja bukaresti hírforrásból, hogy Mihály román király és az udvara Bukarestet elszándékszik hagyni s úgy a király, mint udvartartása Vajdahunyadra, a Hunyadi János által épített kastélyba akarja áttenni székhelyét.

Figyelmeztetik a lakosságot, hogy ezúttal nem az idegháború eszközéről van szó, hanem arról, hogy a szövetségesek hadvezetősége már a legközelebbi időben összpontosított éjjel-nappali légitámadásokat indít a megnevezett területeken lévő ipartelepek ellen. A felsorolt helyiségek között vannak Páris, Lyon, Lille, Toulouse, Clermond-Ferrand, Metz, Strassbourg és Nantes.

Megbízható hírek vannak arról is, hogy a román kormány Brassóba költözik s egyelőre arról van szó, hogy a kormány a Korona szállodában rendezné be a különböző miniszteriumokat mindaddig, amíg a miniszteriumok a városban állandó elhelyezést nyernének.

Kemál országa

A kairói tárgyalások a világ érdeklődésének középpontjába állították Törökországot és mindenki kíváncsi arra, hogy semleges marad-e Törökország, vagy belép a háborúba, hogy annak végét közelebb segítse, vagy támaszpontokat ad? Az kétségtelen, hogy kulcsfontozata van Törökországnak és a helyzet rendkívül kényes.

Törökországnak aggodalomra van oka a szovjettel szemben, mert ismeretes, hogy az oroszok többször törtek már a meleg tengerek felé vezető útra s az útban Törökország fekszik. Az oroszok hódító célja, Nagy Péter, akire a bolsevikiek is szeretnek hivatkozni, végrendeletében meghagyta, hogy szerezzék meg Konstantinápolyt és a Dardanellák birtokát. Kétségtelen, hogy az óriási szovjet birodalomnak nincs kapuja a meleg tengerekhez és a kaput bíró törökök ezért félnek az oroszoktól, tudják, hogy a fejük felett lebeg a Damokleszkardja Van a Szovjetnek egy másik követelése is a törököktől.

Az elmúlt világháborúban az oroszok összeomlás idején a törökök elfoglalták a cár birodalmából Erzerum városát és környékét, birtokukba vették az Erzerumból Kaukázusba vezető széles nyomtávú orosz vasútat. A szovjet nem valószínű, hogy elfelejtette az erzerumi területeket, hiszen terjeszkedési politikája még új területek megszerzését is programjába vette

Törökország „Európa beteg embere” volt, a szultáni önkényuralom pusztulásra ítélte az 1910 években, ereje annyira csökkent, hogy az olaszok könnyen elvetették 1911-ben Tripoliszt és a balkáni szövetség államai 1912-ben már felszították egymás között az elgyengült birodalmat Európából kiszorult volna teljesen a török, ha a balkáni népek a szákmányon össze nem vesznek. A törököknek sikerült így megtartani nemcsak Konstantinápolyt, hanem Drinápolyt és környékét is. A török birodalmat belső bajok is támadták.

Megindult az Ifjú törökök mozgalma. Harcot hirdettek a szultáni rendszer ellen és európaivá

akarták tenni az országot. A külföldön tanult törökök és fiatal katonatisztek forradalmi mozgalmakat, felkeléseket szítottak — hogy a régi rendszert elserjéjk. A szultánok önkényuralmi rendszerét megdönteni nem sikerült, csak az első világháború idejében.

Erdekes, hogy Churchill már az első világháborúban nagy szerepet szánt a török területek birtoklásának és azért erőszakolta ki a galipoli küzdelmet, hogy ott sikert elérve, hamarabb befejezzék a háborút. A galipoli partraszállás nem sikerült, mert a központi hatalmak oldalán küzdő török hadsereg vitte tisztje Kemál megakadályozta. Ekkor tűnt fel Kemál, aki később újjászervezte az egész országot és megverte a mai Törökországot.

Kemál volt az, aki a sevres békeben szétdarabolt országban lázadást szervezett és a békét aláíró konstantinápolyi kormánnyal szembe fordult. — Az angolok Konstantinápolyban voltak, a franciák, olaszok Anatóliában, a görögök megszállták Szmirnát és környékét. A franciák elvették Szíriát, az angolok Palesztinát, Meopotámiaát és a moszuli petroleumvidéket. A törökök elleni támadásokat indították, mire az angolok és franciák megbízták a görögöket, verjék le Kemál felkelését. A görög hadsereg győztesen is nyomult előre Anatóliában, de 1922 augusztusában Kemál a dumplupinári csatában megsemmisítette a görög hadsereget és kiverte a görögöket. A szovjettel megmegtámadási szerződést kötött Kemál s megkezdte országa modernizálását. Bevezette a latin írásjeleket, eltörölte a fezt viselését, fátlyaltalanította a nőket és nagy reformokkal a nyugati államok mintájára szervezte országát.

Megszületett tehát Kemál országa, az új Törökország, melynek újabb sorsát napjainkban írják. Eden és Menemendzoglou tanácskozása azonban nemcsak a török szempontból jelentős, hanem a világháború szempontjából is és ezért került Kemál országa az érdeklődés homlokterébe

Wekerle Sándor a felsőház új alelnöke

A felsőház tegnap ülést tartott. Báró Perényi Zsigmond elnök elporentálta az elhunyt Beóthy Lászlót, majd megemlékezett József főherceg házasságkötésének ötvenedik évfordulójáról. A főherceget meleg ovációban részesítették. Ezután titkos szavazással be-

töltötték a felsőház megüresedett alelnöki tisztjét. Wekerle Sándort választották meg alelnöknek. Jegyzőnek báró Kaas Albertet. Több kisebb javaslat letárgyalása után a felsőház ülése délben véget ért.

Columbia elnöke lemondott.

Mint Bagotából jelentik, Lopez államelnök lemondott. Az elnök lemondását azzal indokolja, hogy az országban nem sikerült egységet létrehozni.

— Vasárnap teszik közzé a vas- és fémárukkal kiszolgálható kereskedők jegyzékét. A Magyar Távirati Irodának illetékes helyéről kapott felvilágosítása szerint a vas-, acél- és fémárukkal kiszolgálható kereskedők névjegyzéké-

be 1943 november 21-ig felvett kereskedők összesített névjegyzékét a kereskedelem- és közlekedési miniszter a miniszterium hivatalos lapjának, a Közgazdasági Értesítőnek november 21-én számban teszi közzé.

— A mexikói katonáknak tilos templomba járni. Mint Stockholm-ből jelentik, a mexikói elnök rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében katonai egyenruhában tilos a templomok látogatása.

szövetkezeti hálózat fenntartását fontosnak tartja, ezért szükség esetén állami támogatást is nyújt erre a célra. Gondoskodik az állategészségügy továbbfejlesztéséről, a szegény kismemberek serteseinek oltásához ingyen ad oltóanyagot.

A miniszter ezután a víznyelők fejlesztéséről szól. Az országos érdekű vízmunkálatokról külön törvényjavaslatot nyújtott be, amely magában foglalja a felsőlészavölgyi víztározóknak és energiatermelőknek, valamint a Duna-Tisza csatornának megépítését és a Ferenc, valamint a Ferenc József csatorna korszerűsítését.

Attérve az erdőgazdaságra, a miniszter behatóan foglalkozott a tűzifaellátás kérdésével. Rámutatott arra, hogy a visszakerült erdőterületeken az idegen uralom idejében rablogatott erdőket folytatták és így most a kitermelhető faállomány lényegesen kevesebb, mint amekkora a területnek megfelelő volna. Kénytelenek vagyunk jórészt olyan területeken fát kitermelni, amelyeken a termelés nem gazdaságos és onnan az elszállítás a legnagyobb nehézségekkel jár. Baj az, hogy a közönség nem akarja igényét mérsékelni, sőt sokszor még növeli is azt. Minden nehézség ellenére sikerült kitermelnünk a feltétlenül szükséges tűzifát, amiből az ország szükséglete takarékos beosztással fedezhető. Hogy ez a kitermelt tűzifa mennyiség a fogyasztóiig eljusson, a rendkívüli viszonyok parancsolták egész nagy szervezetet kellett kiépíteni. Nehézségeket kell leküzdeni a szállítók terén.

Tudja, hogy néhány vidéki törvényhatóság tűzifaellátásának helyzete jelenleg rosszabb az átlagnál, ezért további kiutalásokkal és a szállítás útmenek meggyorsításával fogja megjavítani a szükséges tűzifa mennyiségét. Ezzel — hangoztatta a miniszter — az életrehozott szervezetek foglalkoznak. A törvényhatóságok fokozatosan megkapják a részükre megállapított mennyiséget, igénybe vesszük tehát az összes rendelkezésre álló erőt a tűzifaellátás biztosítására. Nem tudok azonban vállalkozni arra, hogy egyes háztartások részére a békebelinél is nagyobb mennyiség is biztosítva legyenek. Lehetetlen egy békebeli állapot megteremtése, amikor a háborús nehézségekkel kell megküzdeni. Más országokban a békebeli szükségletnek csak kis hányadát tudják biztosítani, nekünk is meg kell tehát elégednünk a háború okozta szerényebb ellátással.

A tűzifaellátás körüli zavarok egyes törvényhatóságok részére az állandóan folyamatban levő szállításokkal meg is szüntethető, de ehhez szükséges az, hogy a helyi hatóságok a készleteket ne csak szétosszák, hanem a legnagyobb szigorúsággal ellenőrizzék is azt az utat, amelyen a tűzifa a fogyasztóiig eljut.

Ezután a földbirtokpolitika kérdéseivel foglalkozott. A miniszter hangoztatta, hogy a magyar föld nem közönséges kereskedelmi tárgy. A föld nekünk, magyaroknak különösen sokat jelent, mert a magyar életnek, a magyar sorsnak, ezeréves történelmünknek a magyar föld hordozója. A földnek ez a magasrendű értékelése határozza meg birtokpolitikai célkitűzéseinket. Birtokpolitikánk-

nak nem lehet más célja, mint a termelési és szociális szempontok figyelembevételével, a különböző gazdasági birtoktípusok között a helyes és közérdek szempontjából feltétlenül kívánatos egyensúlyt biztosítani. Az elsőrendű érdekekre való tekintettel állította be a jövő évi költségvetésbe további 25.000 házhely létesítését. A Kormányzó Ur legfelsőbb kizárta szellemének megfelelően a földbirtokpolitika tengelyébe, a most folyó háborúban vitéségi eredméllyel kitérítettek, a vitészek, a hadigondosítottak és általában a hadviselő földművesek földhözjuttatását állította. Szólt a miniszter a szakoktatás kiépítésének programjáról, munkások bízósításáról és a munka-

derek ügyéről. Gondoskodni fog arról, hogy a lecsökkent munkakészséget megfelelő rendszabályokkal és intézkedésekkel fokozzák. A miniszter azzal a megállapítással fejezte be beszédét, hogy minden célkitűzés, minden program csak annyit ér, amennyit abból gyakorlatilag meg is tudunk valósítani. Nem ígértek, hanem tettek idejét éljük — mondotta. — az előttünk fekvő törvényjavaslat magában foglalja a jövő évre vonatkozó elgondolásaimat, amelyeket át kell majd vinni a gyakorlati életbe. A miniszter beszéde után a Ház a földművelésügyi tárca költségvetését általánosságban és részleteiben is elfogadta.

Megalakult a Munkásfőiskola tanulmányi bizottsága

A Hivatásszervezet helyiségében tegnap este tartotta alakuló ülését a Munkásfőiskola tanulmányi bizottsága. Elnök lett: dr. Varga Lajos kamarai titkár. — Ügyvezető igazgató: Kerek György tanító. Titkár: Eisler Mátyas. A bizottság tagjai lettek dr. Jenei Endre egyetemi tanár,

P. Kiss Szaléz O. S. M., dr. Bor-köles Sándor népművelési titkár, Winkler János, a Hivatásszervezet elnöke, Oláh István, Gönczy Sándor. A Munkásfőiskola hétfőn este 7—9 órakor lesz a Hivatásszervezet helyiségében, Ferenc József út 36. szám.

Nagy érdeklődés nyilvánul meg a város különböző részeiben rendezendő anyák összejövele iránt

Közöljük a csoportok helyeit — November 14-én kezdődtek a találkozók

Az élet mindig nehéz, de különösen az ilyen háborús időkben sok megoldandó kérdés szakad a háztartások mártírjaira: az anyákra. Semmiféle olyan szervezet eddig nem volt, amelyhez fordulhatunk volna, hogy legbensőbb lelki és életkérdéseiket feltárják, megbeszéljék és tanácsokat kérjenek és kapjanak. Mindenkinél szükség van az erőre, főleg az anyáknak, akik benne élnek családjuk minden tagjának szükségében, szenvedésében. Ma már minden anya érzi, tudja, hogy nem elég azokkal a fegyverekkel kiállniuk az élet harcában, mint régen tettek.

Sokszáz anya vetette fel azt a gondolatot és kívánságot, hogy zárt körben, ahol csak maguk az anyák vannak jelen, tehát férfiak és gyermekek nélkül, hadd beszéljék meg az életük nagy és égető kérdéseit. Leplezetlenül feltehetően a teljesen bizalmas légkörben gondolataikat és végeredményben kiemelkedhessenek helyzetükből.

Illetékes körök az anyáknak ezt a kérését a legnagyobb megértéssel fogadták és úgy találták, hogy legelőszörűbbnek látszik, ha az egyházak által már létrehozott keretek között tartják meg az anyák találkozóit. Ez tehát nem unalmas előadások sorozata lesz, nem mesterséges kiképzés olyan tudnivalókra, melyekkel az anyák már bírnak. Valami egészen mást találnak az anyák ebben az új és életrevaló szervezetben: az életük terheinek, a lelki gondok és bajoknak megkönnyíthetőségét.

A református egyházban 11, a katolikus egyházban 6 csoportot alkottak. Itt érvényesítik azokat a tapasztalatokat a szerzettől áthárított vezetők, amelyeket a családlátogatások alkalmával szereztek. Bár nem volt szükség nagy propagandára, mert hiszen az anyák alig várták már, hogy ilyen alkalmakkor találkozhassanak egymással, mégis személyesen, valamint az iskolágyermeken útján

írásban hívták meg őket az első találkozóra.

Az egyes városrészek szerint a csoportok összejövele a következő helyeken történnek a megnevezett vezetőkkel:

1. Csoport a Kálvyn-ter 17. szám alatt az egyház tanástermében jön össze (bejárát az egyházi hivatal felől). Ide tartozik a kistemplom, a Péterfia és Mester-utcai egyházzs. Vezető: B. Major Pálné.

2. Szappanos-utcai gyülekezeti otthon. Csapó, Kossuth-utcai és Árpád-terei egyházzs. tartoznak ide. Vezető: dr. Ferenczy Károlyné és Eklly Józsefné.

3. Ispotályi ref. elemi iskola. Az ispotályi egyházzs. hívei számára. Vezető: Marika testvér.

4. Pozsonyi-úti ovoda. Szotyori-úti ONCSA-telep és Mester-utcai egyházzs. híveinek. Vezető: Ökrös Sándorné és Johanna testvér.

5. Téglavetői ref. gyülekezeti terem. A Határ-úti ONCSA lakótelep, a szükségellátások és a Téglavetői részére. Vezető: Gyárfás Judit övönő és Gabriella testvér.

6. Homokkerti Ref. Olvasókör. Vezető: Török Ilona tanítónő.

7. Csapókerti Ref. Olvasókör. Vezető: Magdolna testvér.

8. Nyilastelepi ref. iskola. Vezető: Sipos Károlyné.

9. Nyulási állami iskola. Vezető: Nagy Jolán övönő.

10. Teglaskerti állami iskola. Vezető: Erzsébet testvér.

11. Szepes 3. sz. szövetkezeti gazdaságok. Vezető: Szita Margit. A katolikus összejöveleket színhelyei:

1. Homokkerti Kat. Olvasókör. Vezető: vitéz dr. Mészáros Edéné és dr. Korpássy Lászlóné.

2. Nyulási állami iskola. Vezető: Markovszky Vilma.

3. Szoboszlói-úti róm. kat. iskola. Vezető: Szikszai Szabó Lászlóné és Acház Imréné.

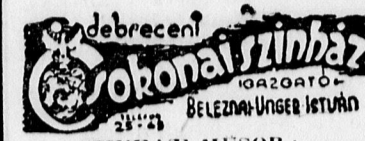
4. Nyilastelepi róm. kat. iskola. Vezető: Guthy Józsefné.

5. Téglavetői ovoda. Vezető:

Békési Eva. 6. Csapókerti kat. iskola. Vezető: Fogarassy Józsefné.

Az anyák összejövele november 14-én kezdődött, minden vasárnap délután félnyolctól félhatig tart húsz vasárnapon át.

Nagy nyeresége lesz a anyáknak ez az összejövele sorozat, melynek sikere előrelátható, sőt az is kétségtelen, hogy az összejöveleket helyeinek számát — éppen a nagy érdeklődés miatt — növelni kell majd.

Pénteken este: Fekete Péter. A) bérlet.

Szombaton délután: Cigány-szerelm. Fülles helyárok.

Szombaton este: Fekete Péter. Bérletszünet.

Vasárnap délután és este: Fekete Péter. Bérletszünet.

Fekete Péter

Rendkívül mulatságos vígjátéki elemekből épül Somogyi Gyula: FEKETE PÉTER című operett-újdonása, amiben az egészséges és határozott invencióval telített humor-vonal mellett nagyon bájos és érzelmes mese húzódik végig a rutinnal készült három felvonáson át. A kitünően alkalmazott helyzetkomikum által teremtett szituációk figyelemreméltó ötletességgel és eredetiséggel nyerne hangsúlyozottságot, s végeredményében ha egy egészen könnyed színpadi mű is ez a produkció, a szerző mégis eléri célját, kitünően szórakoztat. — Eismann Mihály zenéje könnyedén szárnyaló, a darab igényéhez mért kellemes muzsika. Több szám a már városzerte ismert sláger s így nem kell külön felhívni rá a figyelmet. A gazdag invencióval megírt muzsika rutinos hangszereléssel igen kellemesen hat.

A Csokonai Színház színpadtechnikai szempontból egyetlen lehetőségét sem hagyta ki, amivel a sikert szolgálhatja. Remek és úri izlésről tanuskodó díszletek, gyönyörű ruhák, színes és mozgalmas rendezési lendület, mind-mind azt a célt szolgálják, hogy a közönség megkapja mindazt amit egy jó izléssel várhat. Elismertére méltó B. Unger István a vidéken egyedül álló előadókésztsége, valamint Deáky Jenő főrendező kiváló szövegszolgálatával és frappáns ötletességgel telített rendezése.

A darab címszerepét Károlyi István nyugodt, kiegyensúlyozott művészzettel formálta. Körülötte kavargóknak a színes események, amelyeknek a középpontjában úri nyugalommal és eleganciával viszi tovább a cselekmény fonalát. Sok ötlettel megtűzdelt éneke méltán tarthatott számot a kiróbban sikerre. A női főszerepét ezúttal Jurik Ica formálta, akit ezen az előadáson teljesen új oldalról ismertünk meg. Végtelen bájjal, egyéni kedvességgel és finom humorérzékkel állítja elének egy nagy vállalat gyors- és gépjáró kasszóját. A gondos átléssel formált játéka a karakter ábrázolás művészi magaslatáig emelkedik. Turesi Gitta temperamentumos játékvezetése szintén sok egyéni kedves színeivel jeleskedik Remek táncokésztsége, színes játéka, forró sikert biztosított alakításának. Márky Géza pompás formában alakította szerepét. Férfias tűz és fűs kedvességgel szövi át játékát s e két jó tulajdonság remek tehetséggel mintázott játékaiban igen jó hatású. Szabó Samu ez alkalommal sem lett hűtlen önmagához s robbanó sikerű játékkal képviselte az ellen-

annatanian numort. Csengert Aladár kis szerepében főleg igen ügyes táncával kelt feltűnést. — Arany Kató szép és izos beszédét külön méltányoljuk és ismerjük el. Bíró Róza jól rajzolt figurája, Hortobágyi Arthur gazdag rutinú rátermettsége hatásosan érvényesül.

A remekbeszabott díszletek Pihelicz Emil mesteri elgondolását dicsérik. Fehér János táncai és betanításai hatásosak és plasztikusak. Hukváry Jenő karnagy értékes zenei vezetése nagymértékben lendítje a sikeres bemutatásnak. Az orkeszterben elhelyezett kórus produkciója egyszerű és hatásos.

Janigro Antonio és dítró Csibi József szonáta-estje

A Zenekedvelők Köre III. bérleti estje keretében tegnap hangzott el szépségű közönség előtt Janigro Antonio csellóművész és dítró Csibi József zongoraművész, a Zeneművészeti Főiskola tanárának szonáta-estje.

Janigro Antonioról már évek óta tudjuk, hogy kiváló képes-ségű művész, aki méltán foglal helyet a jelenkori legkiválóbb olasz művészek sorában. Az olasz művészeknél megismert minden kiváló tulajdonsággal ékes. — Hangszertudása tökéletes, vonótechnikáját külön megcsodáltuk. Tónusa nemesen zengő, minden rétegben kiegyenlített. Játékát a legmagasabb eszményi törekvés, mely zenei kultúra, a felfogás emelkedettsége teszi élményszerűvé.

Örömmel állapítjuk meg, hogy dítró Csibi József mindentekintetben méltó előadónak bizonyult. Külön kiemeljük játékának tökéletesen alkalmazkodó dinamikai készségét, amivel mindvégig harmonikus egyensúlyozottságot tudott biztosítani bemutatásaiknak. Amit a Beethoven-szonátában nyújtottak a legmagasabbrendű muzsika volt. A Debussy-szonáta tolmácsolása is, valamint a befejező Weber-szonátina hasonlóan a tökéletes tolmácsolás szintjén mozgott.

A közönség látható szeretettel fogadta az előadók kiváló teljesítményét.

FILM

A HUNGÁRIA filmszínház nagy érdeklődés mellett mutatta be a „Baldogság vége” c. új magyar filmet. Az érdekes, fordulatos meséjű, ötletesen rendezett film a bemutatón ószinte sikert aratott. A darab főszereke azonban a szereplők nagyszerű teljesítménye. Bódy Bella, Berkly Lili Somlay Arthur, Perényi Lászlóval, Rajnay Gáborral, Pethes Ferencsel élén a kitünő színészcsoport pompás művészzel mindvégig lekötö a néző érdeklődését. A kíséző műsor érdekes, aktuális.

Még novemberben megkezdik a hadiipari üzemek munkásruhaakciójának lebonyolítását

A kormányzat a háború közepette is nagy súlyt helyez a szociális problémák megoldására. Felismerve annak nagy horderejét, hogy a munkásság ruhaellátása az utóbbi időben megnehezedett, a kormány a közzéllátási minisztérium révén a hadiipari vállalatok munkásai részére külön munkásruhaakció lebonyolítását rendelt el, illetve intézkedett, hogy erre a célra a textilgyárak nagyobb mennyiségű munkásruhát gyártanak.

A textilgyárak szeptember óta gyártják a tervbevett munkásruhámennyiséget. A gyártás annyira előrehaladt, hogy a munkásruhák szétosztására még november folyamán sor kerül. A szétosztást az iparügyi minisztérium hivatalos adatai alapján a hadiipari üzemekben foglalkoztatott munkások létszámának arányában a GyOSZ végzi, illetve a GyOSZ állapítja meg azt a kulesot, amely szerint az egyes hadiipari üzemek munkásai az akcióban részesül-

CSOKONAI SZÍNHÁZ
 25.45 igazgató: Unger István
 25.45. a. u. 1014. este 10.17. kor.

Pénteken A) bérletben és a következő napokon

Fekete Péter

Rendkívüli sikerű, mulatságos operettújdonás

A P O L L O
 filmszínház

MA BEMUTATÓ!

Móricz Zsigmond gyönyörű regényének filmváltozata:

Kerek Ferkó

Jávor, Egry Mária, Csontos a főszerepben.

HUNGARIA
 filmszínház

A magyar filmgyártás legújabb sikere:

Baldogság a vége

Főszereplők:
 Bódy Bella, Perényi László, Somlay Arthur, Berkly Lili, Rajnay G. és Pethes Ferenc.

Előadások: 5 és 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ
 mozgó

Ma 5 és 7 órakor utoljára a legragyogóbb és legvidámabb magyar filmoperett:

Zenélő malom

Főszereplők:
 Szelezky, Szilassy, Dayka, Latabár, Vaszary Piri, Csontos

Debrecenben több, mint száz autó megkapja az „Ü” betűt

A közelmúltban megjelent közlekedési miniszteri rendelet következtében november 20-ától kezdve életbelép a gépkocsik hétfői korlátozása, melynek értelmében szombaton délután 4 órától hétfő reggel 5 óráig, valamint mindennap este 23 óra 30 perctől reggel 5 óráig nem közlekedhetnek csak a rendelkezésben felsorolt gépkocsik, melyeknek tulajdonosai megkapják autójukra az Ü-betűt. A rendelet felsorolja az orvosok, autójait, állami és törvényhatósági gépkocsikat, tűzoltó és mentőegységet kocsijait és a

bérrautókat. Debrecenben illetékes helyen nyert értesülésünk szerint a forgalomban levő E betűs gépkocsiknak körülbelül ötven százaléka megkapja az Ü-betűt. Ez Debrecenben több, mint száz gépkocsit, a Debrecen, Hajdú és Bihar vármegyét magába foglaló kerületben hozzávetőlegesen 150-160 gépkocsit tesz ki. A rendelt 20-án már életbelép, tehát a hétfői időben már a héten is csak azok közlekedhetnek, akik megkapták gépkocsijukra az illetékes hatóságtól az Ü-betű jelzést.

A verembe rejtett timarbőrök miatt hathónapi börtön

Hajdúhadházon Tiba József timármester ellen bűnvádi eljárást indítottak, mert a telken egy verembe rejtve nagyobb mennyiségű timarbőröt találtak elrejtve. A bőrt nem jelentette be és engedély nélkül is vásárolta azokat. A veremben 24 borjúbőr, marhabőr és lóbőröt találtak. A bőrt az eljárás megindulása kor lefoglalták.

A debreceni törvényszéken csütörtökön tartottak tárgyalást az ügyben. A vádlott azzal védekezett, hogy ő még a bejelentési kötelezettség előtti időben vásárolta a bőrt, azaz, hogy az iparát legyen mivel megkezdeni. A mestervizsgára készült, amikor

a bőrt vásárolta. A bíróság a bizonyítási eljárás során megállapította, hogy a bőrt az ellenőrök találtak meg verembe rejtve és a timármester még máskor is tett el bőrt, a bejelentés alól kivonva magát. A bizonyítékok alapján a bíróság hathónapi börtönrre ítélte el. A bőrt elkobozták. Az ítélet nem jogerős.

Az elnök dr. Jóna Kálmán, a bűnper tárgyalásán a hallgatóság egyik tagját megdorgálta tiszteletlen magatartása miatt, mert az ítélethirdetést nem állott fel helyéről, csak az elnök figyelmztetésére.

Vergilius és a méhek

Irtta: HARSÁNYI ZSOLT.

A méhekről sok könyvet írtak s azok közül nem egyet olvastam. Most először megint egyet, olyat, amelynek olvasásával jó negyven éve tartozom. Ez a könyv Vergilius írta, éppen kétezer esztendővel ezelőtt. Mert mint mindnyájan tanuljuk, de legtöbbször elfelejtjük, a kétezer év előtti kartársaincsak hőskölteményt írt, hanem sok egyéb is, például Georgicon libri IV. címmel nagyobb művel, fákról, virágokról, bokrokról, csillagokról, földművelésről, állatokról, tehát mindenről, amivel a gazdaembernek dolga lehet. A négy könyv közül a negyedik egészben a méhekről szól, ékes hexameterekben. Nekiduráltam magam és elolvastam jobb későn, mint soha.

Most tehát könyvismertést írok róla. S ez lényegében egyetlen mondat: bűnösök, hogy egy zseni milyen tudatlan lehet. Tudatlan nem a maga, hanem az emberiség hibájából. A könyvből az derül ki, hogy a nagy költő kitűnő méhészt lehetett, de teljesen tudatlan méh-ismerő mai tudásukhoz képest.

Vergilius imádta a gazdaéletet. Paraszti sorból származott, s ma jalukutónak nevezne a túléleles skatulyázó. Volt valami kis földje. Mantua határában s meg kellett élnie, hogy az a nagy földreform, amely éppen az ő korában sajátított ki földet a háborúval hazatérő katonáknak, az ő kis tanyáját is elköbözta. De akkor már vitte annyira irodalmilag a népi költő, hogy protekciót tudott érvegyesíteni. Kis földjét visszakapta. Boldogan méhészkedhetett tovább. Mint könyve terjedelme mutatja, a gazdaéletnek ez az agra érdekelt legjobban. Minden sora mutatja, hogy értett is hozzá. Amit ír, méhészek számára valóságos gyakorlati kézikönyv. Apróra elmondja például, milyen helyen álljon a jó méhes. Legyen a közelben víz, de semmiesetre mocsár. A sekély vízbe jó nagy, széleshatú köveket kell tenni, hogy a munkában elfaradt méhek számára a kövek repülőbázisul szolgálhassanak. Tilos a méhes közelében főzni, tilos olyan sziklának lennie a közelben, amely koppanásra kongó hangot ad. — Vagy például hexameteres receptet közöl, milyen mézet kell enni adni a méheknek, ha valamilyen okon lusták. Ebbe a mézbe néhány csöpp gubacslevet, elszáradt rózsaszirmot porát, bő tűzőn főtt mustot, kisajtot törkölyt, atikai balzsamot, centa-

ridát és egy amello nevű, borban kifőzött keserű mezei füvet kell keverni. És így tovább. Az ilyen részleteket a költő apjától, s közvetve paraszti őseitől tanulhatta. Hogy pompás méhészt lehetett, azt könyvéből még a laikus is sejtetheti.

De mit tud a méhről?

A királynő fogalmát Vergilius nem ismeri. Szerinte a méh olyan csodálatos állat, amely a szerelmet nem ismeri. A méh — úgy mond — szirmokról és levelekről lenyalogatja az olyan titokzatos anyagokat, amelyekből szája megtermékenyül, aztán a kicsi méheket szájából kópi a virágokra. Így szaporodik. Amiről mi tudjuk, hogy a méhkirálynő, azt ő királynak nézi. — Szerinte a méhek alkotmányos orszéke rendkívüli, ismerik a haza fogalmát és bűnösök a bűnös királytisztelők. Ma minden méhészt ismeri az a társadalmi eseményt a méhek között, mikor a föléletes királynőt kivételik maguk közül. Ő ezt olyan polgárháborúnak írja le — igen elbeszélés költői módon — amelyben két vetelkedő király összeütközik a seregek élén. A csata után, tanácsa szerint, nem kell habozni, — tanácsolja —, porit kell rájuk dönteni, attól áll a háború és most a szemmelathatólag gyengébb király szíjnyát egyszerűen ki kell tépni, mert parthívei azonnal elpártolnak tőle, az uralomra képtelentől és a győzteshez állanak át.

Ha egy kas teljesen kihalt s a közelben nem lehet méhet kapni, mi a teendő? Jön a természet csodája, mondja Vergilius. Zárt helyen meg kell fojtani egy két éves tulkot s ott kell hagyni magára. Meg kell várni, míg az állati hulla megrothad: a dögvész evesedő részek mind méhekké válnak. Egyszerre csak felhőként törnek ki a tulok hullájából, rajba fejlődnek és máris úgy lógnak a legközelebbi fa ágáról, mint a fürt.

Ezt a lángelme komolyan állította. De nemcsak ő állította, hanem az egész emberiség. Meg ezentúl is vagy ezeröt száz évig. Akkor aztán a mikroszkóp fel-találása sok minden addig nem értett tilkot megmagyarázott. Ki tudja mit talált fel az emberiség holnap, olyasmit, ami az ismeretek egész eddigi rendszerét feldönti? Könnyen meglehet, hogy amit az emberi faj nagy elméi most állítanak, jórészt szemenszedett csúcsosság. De attól még nem ostobák. Csak emberek. A legnagyobbak is.

DEBRECZEN 5 OLDAL 1943. XI. 19.

Üzenetek a irontról

Vági József szakszervező a Z. 610. tábori postaszámrol üzeni szüleinek és hozzátartozóinak, hogy jól van, egészséges. Kéri, sok levelet írjanak és könyvet küldjenek. — Szerető csókjait küldi.

Vári Lajos honvéd a C. 650. tábori postaszámrol üzeni hozzátartozóinak, hogy hálá Istennek egészséges. Sok csókot küld, sok levelet vár.

Czeglédy Lajos űrvezető a B. 545. tábori postaról üzeni feleségének és szüleinek, hogy egészen, ne aggodjanak miatta. — Sok levelet vár, szerető csókjait küldi.

Göröcs Lajos tizedes feleségének és édesanyjának küldi szerető üdvözlését és csókjait. Jól van, egészséges. Sok levelet vár.

Sántha Béla honvéd üzeni Debrecenben lakó aposának és kisfiának, hogy hálá Istennek egészséges, semmi baja nincs. Sok levelet vár, sok csókot küld.

Kur Ferenc az F. 971. tábori postaszámrol üzeni, hogy felesége rádióüzenetet megkapta. — Mindkettőjüket szeretettel csókolja. Amint lehet, baza megy. Jól érzi magát, egészséges.

Vincze István honvéd a 270. tábori postaszámrol szerető csókjait küldi Debrecenben lakó hozzátartozóinak. Kéves levelet kap. Kéri írjanak, a kérénynt adják be. Egészsége kifogástalan.

Kiss István honvéd az F. 791. tábori postaszámrol megnyugtattja hozzátartozóit, hogy jól van, egészséges. Sok levelet vár. Szerető csókjait küldi.

Dr. Magyar Ferenc zászlós a Z. 984. tábori postaszámrol köszönti sok szeretettel hozzátartozóit. Jól van, semmi baja nincs. Szerető csókjait küldi. Kéri, gyakran írjanak.

Szoldi János honvéd a B. 485. tábori postaszámrol üzeni feleségének és gyermekeinek, hogy egészséges. Sok levelet vár, szerető csókjait küldi.

Fülöp János honvéd a Z. 610. tábori postaról sok csókot küld feleségének és édesanyjának. — Levelet vár. Jól érzi magát, egészséges.

Adós Zoltán honvéd a B. 441. tábori postaszámrol a viszontlátásig sok csókot és üdvözlést küld hozzátartozóinak és ismerőseinek. Jól érzi magát, egészséges, kéri, ne aggodjanak érte.

Fekete László honvéd a Z. 221. tábori postaszámrol küldi szerető üdvözlését hozzátartozóinak. Jól van, semmi baja sincs. Sok levelet vár.

Balogh László törzsőrmester a Z. 683. tábori postaszámrol üzeni Daniel Ferencéknek a Percecs-utca-ba, hogy jól van, semmi baja. Sokat gondol rájuk. A debreceni ismerősüket üdvözi.

Ferenczi József űrvezető a B. 590. tábori postaszámrol üzeni Debrecenbe feleségének és kisfiának, hogy ne aggodjanak érte. Jól van a szabadságról szerencsésen hazakereszt. Levelet minden nap ír. Feleségét, kisfiát szüleit csókolja. Barátainak, összes ismerőseinek és a fodrász szakosztály tagjainak üdvözlését küldi a távolból. Kéri, írjanak.

Künczler Ferenc űrvezető a B. 611. tábori postaszámrol és Biro Gergely űrvezető szintén a posta számrol írják: Kedves szüleinek, a debreceni és fanszikai magyar lányoknak innen küldjük üzenetünket. Gondolatban mellettük vannak, vigyáznak rájuk. Bízunk a jó Istenben, aki gondjukat viseli.

Tömpe Mihály űrvezető a Z. 558. tábori postaról köszönti mindazokat az ismerősöket és jó barátokat, akikől levelet kapott. A válasz a posta nehézségei miatt nem érkezett meg. Kéri legyenek türellemmel, minden levélre válaszol. Jól van, semmi baja. Ezúton mond köszönetet mindenkinek. Szeretettel csókolja édesapját és két húgát. Üdvözi a Fazekas családot és Molnár Istvánt feleségével Toth Árpád-u. 78. szám alatt.

Sarkadi Imre űrvezető a P. 939. tábori postaszámrol üzeni édesanyjának Debrecenbe neve-

Pyramidon

TABLETTAK

Fejfájás, fájdalmak és rossz közérzet ellen.

napja alkalmával sok boldog és örömteljes névnapot kíván. Sok-szor csokol mindenkint.

Iffy B. Kiss Gábor honvéd a K. 682. tábori postaszámrol üzeni feleségének és kisfiának Gábikának, hogy nincsen nemmi baja, egészsége jó, melyhez hasonlókat kíván kedves kis családjának is Oroszországból. A csomagot megkapta, nagyon szép és jó minden. Semmi különös újság nincs. Kéves levelet kap, kéri, hogy többet írjanak. Szerető csókjait küldi feleségének és kisfiának, szüleinek, testvéreinek. Az ismerősöket üdvözi.

Ferenczi József űrvezető a B. 540. tábori postaszámrol üzeni Debrecenbe feleségének és kisfiának, hogy ne aggodjanak érte, jól van. A szabadságról szerencsésen megérkezett. Levelet minden nap ír. Feleségét, kisfiát, szüleit csókolja, barátainak, ismerőseinek, vendégeinek és a fodrász szakosztály tagjainak üdvözlését küldi. Kéri írjanak, sok levelet vár.

A közönség szava

Miért nincs a kis-kereskedőknél tűzifa?

Itt a tél és sok szegény családnak mégha kapna is a várostól fakiutalást, egyszerre nem tud beszerezni talán még fél ölet sem. Sok kis ember a boltból hozta a fát. Mert csak úgy te-lik neki tüzelőre, ha egy-két napra szerzi be. Ezekre is kelle gondolni, vagyis hogy a kiskereskedők is áruljanak tűzifát, mint régen. Azt hisszük, az ellenőrzést is meg lehetne valósítani. Több szegény család.

A Hatvan-utcai kert gyümölcsoltovajai a bíróság előtt

Pisztolylövéssekkel zavarták ki a tolvajokat a kazahól

Csütörtökön állították bíróság elé Lelesz János, Orbán József és Német Ferenc napszámókat, akik a Hatvan-utcai kertben gyümölcsöt loptak. Kádár Gyulától egy mázsa bírsalmat vittek el, négy fa termését hordták el. Ferenczy Sándortól a Gohér utca 15 szám alól 50 kiló bírsalmat és szőlőt loptak. A tolvajok a zsákmány egy részét értékesítették, nagyobb részt megalálták egy zsakban. Részlet detektívek a Méhes utcán egy szalmakazalt vizsgáltak át és a szalmában lapuló 3 tolvajt pisztolylövéssekkel ugrasztották ki éjszakai szállásukról. A kérdéseik során elmondták, hogy a lopásokat ők követték el és átadtak egy zsák bírsalmat, mint a zsákmány maradékát.

A detektívek október 15-én fogták el a tolvajokat és a nyomozás befejezése után átadták az ügyészségnek. A törvényszék dr. Trásy tanácsa tárgyalta a tolvajok ügyét, akik beismerő vallomást tettek. Az ügyész súlyos büntetés kiszabását kérte. A bíróság Leleszt, aki már volt büntetve többször, elítélte 8 hónapi börtönrre, Orbán 3 hónapi. Némethy két hónapi fogsázbüntetést kapott. Az ítéletben Lelesz nem akart megnyugodni: — Sok azért a bírsalmáért 8 hónap nagyságos bíró úr! — mondta.

Magának egy gyufáért már börtön jár, mert visszaeső bűnös — világosította fel a tanácselnök.

A három tolvaj megnyugodott az ítéletben és a jogerős lett.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata november 13-án reggel 8 órától november 20-án reggel 8 óráig. Nap, Plac u. 1. telefon: 27-73. Arany Egyszaru Kossuth u. 8. telefon: 24-96. — II. Rákóczi Miklós u. 55. telefon: 23-43. — Sztankay, Szent Anna u. 64. sz. telefon: 25-58. sz.

„Jelöljék meg Csokonai szüleinek szíremiékét“

Megindult az adakozás e célra. A „Debreczen“ csütörtöki számában Deseő Emil tollából egy cikk jelent meg, mely felvetette, hogy Csokonai szüleinek a költővel együtt levő sírját jelöljék meg a Csokonai Vitéz Mihály sír-emlékén. Ennek megvalósítására Deseő Emil gyűjtést kezdeményez a debreceni irodalombarátok körében.

A tegnapi napon már be is érkezett az első adomány, tíz pengő, melyet Törőné Korpássy Mária, a kiváló debreceni író, a Tiszántúli Szépművészeti Céh titkára juttatott el hozzánk megkapó sorok kíséretében.

„Teljes egészében magamévá tezem a Deseő Emil cikkében felvetett gondolatot — írja Törőné Korpássy Mária. Ennek keresztülviteléhez az önkéntes adakozást szerény tehetségemhez képest a mellékelt tíz pengővel meg is kezdem. En hiszem, nem állok egyedül, még sokan lesznek adakozók, akiknek segítségével a nemcsodát testet ölthet.“

Az első adományt eljuttatták a Csokonai Körhöz abban a reményben, hogy Törőné Korpássy Mária példáját még számosan követték.

Kinevezés. A Magyar Nemzeti Bank igazgatósága Nagy Istvánt, a Nemzeti Bank debreceni fiókjának főnökhelyettesét a Magyar Nemzeti Bank kaposvári fiókjának főnökévé nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügy-miniszter Bélyeky Sándor hajdú-nánási járásbírói kérésére a perlatki kir. járásbíróshoz telekönyvvezetvé kinevezte.

Tanítói kinevezések. A kultuszminiszter Uray Magdolna hajdúdorog-szállásföldi és Lenkey Pál biharugrai helyettes tanítókat folyó évi november hó 1-i hatállyal állami népközségi rendes tanítókká kinevezte.

Vitéz Kovássy Lajos vármegyei gazdasági felügyelő megkapta a Nemzetvédelmi Keresztet. A Kormányzó Úr vitéz Kovássy Lajos vármegyei gazdasági felügyelőnek a Nemzetvédelmi Keresztet adományozta.

Hajdú vármegyénel megüresedett egy írodaségedítési és esetleg egy díjnoki állás. A pályázatokat november 24-én délig lehet benyújtani a vármegyei háznál, ahol a kérelmezők részletes felvilágosításokat is kaphatnak.

Az „Osservatore Romano“ közlése szerint 1943 júniustól szeptember 30-ig bezárólag 1347 pap, szerzetes és apáca esett Olaszország területén az ellenséges légi támadások áldozatává. Az áldozatok között két püspök is van.

Felhívja a városi adóhivatal a házbirtokosokat, hogy a birtokukban levő házak után az 1944-ik évre szóló házbérbevételeket, még pedig minden egyes ház után külön-külön f. évi november hó 30-ig a hivatalos órák alatt, délelőtt 8—12 óra között a városi adóhivatal kivetési osztályánál az I. em. 37. sz. szobában (Sas u. felől feljárónál) a következmények terhe mellett adják be. A bevalósításhoz szükséges nyomtatványok a kivetési osztályban I. em. 38. sz. szobában kaphatók 6, illetve 12 fillér térítési díj ellenében. Egyéb tudnivalókat a bevalósítók már közzözték.

A betörő szerelmes levelet feleltett a helyszínen és ennek alapján elfogta a debreceni rendőrség

László Sándor MÁV segédtiszt Kinizsi-utca 3. szám alatti lakásában a múlt hónapban betörést követtek el. A tettes a zárt felfeszítve behatolt a szobába, ott pénzt és ékszert keresett, a szekrényt feldúlta és végül ellopott egy oltny ruhát és egy pár cipőt. A károsult feljelentése alapján a helyszínrre kiment detektívek a szemle során egy gyűrött pártlapot találtak, melyet a tettes hullajtott el és mely egy lányismerőse által hozzá intézett szerelmeslevél volt.

A rendőrség a levél alapján kinyomozta, hogy a betörő egy fiatalkorú, 18 éves suhanc volt, aki a betöréses lopás elkövetése után Budapestre szökött. Ott az

500 pengő értékű ruhát és cipőt eladta 160 pengőért, pénze, melyből nagyokat mulatott, néhány nap alatt elfogyott és hetteken át nyomorgott a fővárosban. Az utóbbi napokban már megunt a nélkülözést, hazautazott itthon azonban a rendőrség mindjárt megérkezése után elfogta.

A detektívek előtti részletes beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy pénzre volt szüksége, Budapestre akart menni és ezért követte el a tettet. Egy hegyes vasdarabbal kifeszítette a zárat és úgy tört be a lakásba. A rendőrség őrizetbe vette és a vizsgálat befejezése után átadják a kir. ügyészségnek.

A pápa magánkihallgatáson fogadta Mascagnit. Mint a római rádió jelenti, a pápa szerdán magánkihallgatáson fogadta Mascagnit, a híres zeneszerzőt.

Negyven holttestet egy pincében. Milánói értesülés szerint Triest közelében egy pincében negyven holttestre bukkantak. Mindegyiken tarkólövés nyoma volt s a holttestek metzelenek voltak. Valószínűleg kommunista büncselekményről van szó.

Bulgáriában Várna közelében lelőtték az idej első farkast.

326 évig épen maradt egy apáca holtteste. Az 1617-ben Avilában meghalt egyik apáca szentéavatására javaslatot tett az avilai püspök, mert az apáca holttestén csak a szemeken, orron és az ajkának mutatkoztak kisebb bomlás jelei.

Az OTI beteglapokat új szöveggel, célszerűbb szerkesztésben adták ki. Az érdekeltek könnyebben tudnak tájékozódni belőle, a munkavállaló kereseti adatait nem kell beírni, sőt a háztartási alkalmazottak fizetési rovatait sem kell kitölteni. Érdekes újítás az is, hogy az úrlapok terjedelme is kisebb és ezzel az OTI évente 15 tonna papírt takarít meg. Könnyítés, hogy nem kell 20 fillér térítési díjat fizetni, hanem az OTI-nál csak két fillért, a postán négy fillért szednek be az úrlapokért.

A világ 47 aranyjelvényéből négy a magyar vitorlázó pilóták birtokában van. A trianoni szerződés óta 158 ezüst teljesítményjelvényt érdemelték ki a magyar vitorlázók. Ebből kilencvenet az elmúlt két évben szereztek vitorlázóink. Ez a teljesítmény a magyar vitorlázó repülés rohamos fejlődését mutatja.

Debrecen sz. kir. város zeneközlője. Oboa, klarinét és fagott s nagybőgő tanszakokra pótképzést hirdet Furulya tanszakra már 8 éves kortól lehet jelentkezni. Befratási díj 12 P. Évi tandíj a furulyatanszakon 60 pengő. A többi fúvós és nagybőgős tanszakon évi 40 pengő, mely ösz részletekben is fizethető. — Befratkozni lehet naponta délelőtt 10—12 óráig és délután 4—5 óráig, szombatot kivéve. Vár u. 1 (telefon: 23-96). Igazgatóság.

Erzsébet napra

Te örökké illatozó legszebb Rózsátó. Kegyelemtől ragyogó égi tünemény Van-e toll, mely méltóan írja rólad Te csodás életű gazdag és szegény.

Nem harcaltál hadverő harcokat, Az önfeláldozás, önlevegés harcát vívtad Tündöklő tettel virágokat hódított Ragyogó példáidat követésre hívtad.

Nincs hang, mi hűen visszaadhatná Tülvilági fényben ragyogó szépségedet Te rózsacsodás kenyérszotogató Ki a könyörülő szeretet vértanója lett.

Te hős türellem és lelki erősség, Te gyöngy, fiatal fejedelmi asszony Ki a kegyetlen üldözést némán viseltesd Hogy példás türelmed rózsákat fakasszon.

Eleted a legszebben ragyogó tükör A fájdalom vezetett a fénytetőre Te játékoson könyörülő szeretet ...Esdjél le kegyelmed a hű szenvedőre!

Anonymus.

Visszaéléseket állapítottak meg egyes fővárosi vendéglőkben és éttermekben

A közellátási hivatal ellenőrei Budapestben éttermekben és vendéglőkben meglepetésszerű ellenőrzést tartottak, mert igen sok panasz hangzott el, melyek szerint a megengedettnél magasabb aron számlázzák az étel-neműket.

A razzia során a detektívek megállapították, hogy egyes helyeken nemcsak árdragítást követtek el, hanem ezenkívül jegy nélkül szolgáltatnak ki sertés-húst, zsirjegy és tésztaanyag nélkül tésztaeműket, libavágási tilalom ellenére libasültet szolgáltatnak fel. Egy helyen a csirkét nem vették fel az étlapra, de a feketén a megengedettnél nagyobb aron titokban kiszolgálták. Más hasonló visszaéléseket is fedeztek fel a detektívek, kik minden egyes esetben jegyzőkönyvet vettek fel, melyek alapján megindult az eljárás.

A közellátási hivatal vidéken is rendszeresíteni fogja ezeket a razzikát és így Budapestben, mint a vidéken szigorúan eljár azokkal szemben, akik bármilyen visszaélést elkövetnek. Egyidejűleg pedig javaslatot tesz a pénzügyi hatóságoknak, az illetők italmérsési engedélynek megvonására.

Ötvenpengő pénzbüntetésre ítélte a kihágási bíró egy sofört, mert megtagadta a fuvart, Szander Pál gépkocsivezetőt, Léfal út 34. szám alatti lakost dr. Papp Menyhért rendőrtanácsos, mint ki hágási bíró vonta felelősségre, egyik detektívnek megtagadta a fuvarozást, majd gorombán válaszolt neki. A kihágási bíró a bizonyítási eljárást lefolyása után Szander Pált 50 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Kovács Eszter 18 éves, Bujdosó u. 4 B. szám alatti lakost, halva találtak ágyában. A hírtelen halál ügyében vizsgálat indult és a rendőrorvosi boncolás megállapította, hogy Kovács Eszter halálát szívbénulás okozta, büncselekmény nem történt. Az ügyesség a temetési engedélyt megadta.

Felémelik a meghatalmazási illeteket. A hivatalos lapban rendelt jelent meg a meghatalmazási illeteknek és az ügyvédi jöletti hozzájárulás összegének fel emeléséről. A rendelet szerint a meghatalmazások 1943 december 1-től kezdve a következő illetek alá esnek: ha a meghatalmazásban díj, vagy jutalom kikötve nincs, akkor az illeték 500 pengőig 0,75 pengő, 500—1000 pengőig 1,50 pengő, 1000—5000 pengőig 2,25 pengő és 5000 pengőn felül, valamint minden olyan esetben, amikor az eljárás nem vagyoni jogi igény érvényesítésére irányul 3 pengő. Az ügyvédi meghatalmazás céljára szolgáló bélyegmentes nyomtatványokat, az okirati illetekbélyegen felül még ugyanolyan értékben ügyvédi jöletti hozzájárulási bélyeggel kell ellátni.

A magyar egyetemeken 31 nyelvet tanítanak. A legtöbb nyelvet a budapesti egyetemen tanítanak, többek között néhány ázsiai nyelvet is.

Debreceni rendőrség átadta esütőtörökön délelőtt az ügyességnek Koroknai István napszámot, aki lopásokat követett el.

Hátrább tolják a Krisztinavárosi templom 720.000 kilós szentélyét. Ritka esemény színhelye lesz szombaton délelőtt a budapesti krisztinavárosi plébániatemplom. Az illetékes tényezők elhatározták, hogy a templomot kibővítik s ezzel kapcsolatosan a templom szentélyét lebontják és néhány méterrel odább újból felépítik. Hamarosan kiderült azonban, hogy a tervet meg kell változtatni, mert a szentély mennyezetén igen értékes freskó van, melynek levétele és új boltozatra való áttétele rendkívül költséges volna. Ezért a szakértők elhatározták a szentély elhúzását. A 60.000 kiló súlyú főoltárt már kedden elmozdították, szombaton pedig a 720.000 kiló súlyú szentélyt tolják hátrább öt méterrel.

G v á s z r o v a t

Ludmann Lajos nyug. MÁV műszaki altiszt temetése pénteken délután 3 órakor lesz a köztemető II. A) ravatalozó terméből. Lakás: Legányi-u. 12. Dankó temetkezés.

Horváth Erna 2 hónapos korában elhunyt. Temetése szombaton délután egy órakor lesz a köztemető 2. B) ravatalozó terméből ref. szertartással, Lakás: Lahn-utca 37. Pusztai temetkezés.

Köszönetnyilvánítás. Szeretett férjem és édesapánk elhunyt alkalmából mindazoknak, akik ravatalozó megjelentek, arra köszönöm, csokrot helyeztek, valamint az Egyetértés Dalegyletnek közreműködéséért igaz köszönetet mondunk. Özv. Kovács Józsefné gyermekeivel.

Tábori levélben tilos cigarettát küldeni. A honvédezők főnöke felhívja a közönség figyelmét, hogy a tábori postai címre szóló zárt vagy nyitott levelekben eszentül az írásbeli közleményen kívül csak okiratok vagy egyéb iratok, családi vagy személyes vonatkozású fényképek helyezhetők el. Egyéb tárgyakat, használati vagy élvezeti cikkeket (pl. szivarkát) e levelekben elhelyezni tilos. A tiltott tartalmú leveleket visszaküldik a feladónak.

Újabb cipőállományt kaptak a futballisták. Az Országos Sportközpont közbenjárására az MLSZ-nek sikerült a futballisták számára újabb sportcipőkiutalást szereznie. A cipőkből elsősorban azokat az egyesületeket látják el, melyeknek tagjai cipőkiutalásban még nem részesültek. Az MLSZ ezenkívül futball-jabdához bőrt és belső gumit is szerzett, melyeket szintén az igénylések elbírálása alapján osztanak ki.

Napfűdőzés túlhajtása ellen indítottak propagandát Amerikában, mert kiderült, hogy a nyár 200.000 munkanap ment veszendőbe napszúrás okozta munkaképtelenség miatt.

Pancsován ragályos betegségek miatt bezárták az iskolákat a tanítást és megtiltották a gyermekeknek, hogy nyilvános helyeken még szülei kíséretében is mutatkozzanak.

Felhívás a levontékekhez. Azok a levontékek, akik a levontegyűsítést s, atlétkai és úszószakos-tályaiba be akarnak lépni, jelentkezzenek szombaton este 7 órakor az Arany János-u. 26. szám alatti Levontegyházban. Az ifjúvezetői kör parancsnoka felhívja a kör tagjainak figyelmét a Népszéri Főiskolai Tanfolyam első előadásaira, mely folyó hó 19-én, pénteken délután 5 órakor lesz a Déri-múzeumban. Minél többen vegyenek részt az előadásokon. Gyülekező 3/5 órakor a Déri-múzeum előtt.

Alig van már hivatalnok Rómában. Mint Rómából jelentik, a miniszteriumok 40.000 hivatalnoka közül eddig mintegy 25.000 költözött át Észak-Olaszországba. A többi tisztviselők jórészt is szabadságot tart és a fennmaradó munkát alig néhány ezer hivatalnok végzi.

Istentiszteletek ideje az ort. izr. templomban. Pénteken d. u. 3.50, szombat d. e. s. d. u. 3 órakor Szombat kezdete 3.40. kimenetele 4.50 órakor.

A statusquo-ante izraelita anyahitközség templomában az istentiszteletek rendje: Pénteken este mindkét templomban 4., szombaton reggel 7. délelőtt a Kápolnás utcában ifjúsági 10. délután a Kápolnás utcában ifjúsági 3. délután mindkét templomban 3.45. este 4.50. Kőznappal reggel mindkét templomban 6.30. este 4.15. Jóm kippur kátán esütőtörökön a Kápolnás utcában, délután 3. délután mindkét templomban 3.45. A péntek esti istentisztelet a Deák Ferenc utcában a téli imaházban. — F. hó 19-től péntek esténként félhat órakor szentfrás magyarokat a Kápolnás utcában Rabbiság.

özv. Materny Lajosné meghalt

özv. Materny Lajosné szül. petroviézi Sexty Ilona, néhai Materny Lajos evangélikus főesperes özvegye 85 éves korában meghalt. 1885-ben Nyiregyháza született, ahol atyja városi tanácsnok volt. Tizenhétéves korában ment férjhez. 1936 óta özvegy. A megboldogult örököseinek értékes társadalmi és karitatív tevékenységét fejtette ki. Alapítója volt a debreceni Ev. Fillegetylenek, melynek elnöki tisztjét két évtizeden át töltötte be. Halála mély részvényt váltott ki Debreceni úri társadalmában. Halálát a Materny, Djószegi és Benyovszky-család, valamint kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése szombaton délelőtt lesz a köztemetőben a Debrecen város által adományozott díszsírhelyükre, mert Marosvásár-

Szegénysegélyezés a mester-utcai egyházközségben

A mesterutcai egyházközség csütörtökön délelőtt osztotta ki a kebelében működő „iskolai kenyér és ruhaakció” keretében mintegy 80 pár gyermekcipőt az egyházközség iskolájába járó szegényesorsú gyermekek között 4-5000 pengő értékben.

Az ünnepségen megjelent az egyházközség vezetősége Kolozsváry-Kiss László lelkipásztor szeretetteljes buzdító szavai után az iskolaközség igazgatója Jakucs László osztotta ki a szeretetadományokat.

Az ünnepségen megjelent a tanítástestület, Kovács Gusztávné, a Neogyűjt vezetőnöje, Somogyi László ellenőr, Tóth Lajos presbiter és sokan mások.

A gyermekek részéről Ecsedi Anna VII. o. tanuló mondott tiszta szívű köszönetet a jószágért, és jószágért, amely ilyen szép formában valósult meg. Sok meztelbű gyermek szorította boldog örömmel magához a kis cipőt iskolabárájának első feltételét.

A mesterutcai egyházközség tanítói kara pedig, élén Jakucs László, Szathmáry Zoltán és Géder József igazgatókkal minden elismerést és dicsőítést megérdemelt azért az önzetlen fáradozásért, amellyel a cipő és talpbeszterzés nehéz munkáját vállalta. Isten áldása pedig kísérje mindazokat a szerető jószívű egyháztagokat, akik erre a nemcsa célra a mesterutcai egyházközség „kenyér és ruhaakciója” keretében áldozatot hoztak.

Marosvásárhelynek 28 holdas halastava van és a többi most szedik a halakat és Budapestre szállítják piacra, mert Marosvásárhelyen nem tudják értékesíteni. A halastavat a város bérbe akarta adni, de nem akadt bérli a halastóra.

Harmincnyolc külföldi Svédországban. Mint Stockholm-ból jelentik, e nagyszámú külföldinek legnagyobb része menekült. Jelenleg mintegy 10.000 norvég menekült tartanak számon, azonkívül 6000 dán és 3500 német emigránst.

Elrendelték Németországban, hogy a tíz éven alul levő gyermekeket személynazonossági jeggyel kell ellátni. A rendelkezés oka az, hogy a városok bombázása során sok kisgyermek találták, akikért nem jelentkezett a bombázások után s nki. Valószínű, hogy szüleik meghaltak.

Az esőzés következtében Nyiregyháza az ONCsA-házak mellett egy földkunyó, melyben Szabó János piaci árus lakott a családjával, beomlott és a föld maga alá temetett négy gyermeket. A szülők nem voltak odahaza a szerencsétlenség idején. A szomszédok siettek a gyerekek segítségére és sikerült is három gyermeket élve kimenteni, egy gyermek megfulladt a földréteg alatt. A szerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat.

Janson volt belga miniszterelnököt letartóztatták. Janson jelenleg 75 éves és letartóztatása szombaton történt.

Eleslővészlet

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága értesíti a város érdekelte lakosságát, hogy a debreceni m. kir. honvédség a sárkut-tanyai lőtéren, a Pallag-pusztai vasútállomás közelében, folyó évi november hó 23. 25. 27. 29. 30-án reggel hét órától délután 18 óráig eleslővészletet tart.

A veszélyeztetett területen a jelzett napokon a forgalom általában szünetel a lövésrakulat parancsnoka azonban napoként 12 óraker, egyórát időtartamra, a gyorsan mozgó járművek áthaladása céljából 9 óraker és 15 óraker 20-20 percnyi időtartamra, mentők, tűzoltók stb. áthaladása céljára esetenként is beszünteti a lövészetet.

Továbbá értesíti a hatóság a város érdekelte lakosságát, hogy a 11 hajduzred a hajduhadházi lőtéren, folyó évi november hó 23. reggel 7 órától 13 óráig eleslővészletet tart. A logyalkorlat napján lőtérré lépni, ott tartózkodni: tilos és életveszélyes. A lőtérről nem robbant lövedékek, vagy azok alkatrészeinek érintése tilos és feltárlásuk az érdekelte községek előjáróságánál bejelentendő.

U, könyvek

Richard Church: FELLEGVÁR. Turóczy Trosler József sikerült fordításában három angol élete bonyolódik Church idegfejlesztő érdekes regényében. A háttér az első világháború dűbörgése szolgálja, amelynek előterében egy misziót vállaló orvos és két nő drámailan mely története pereg az olvasó előtt. Mg a háttérben a háború vad vihara tobol, az előtérben ennek a három léleknek szenvedélyes lelki harca hullámzik a mely örvényektől az egyik csapó hullámokig. A rosszul értelmezett erkölcsi lelkiismeret és hivatástudat végtelen között vergődik a főhős s majdnem belepusztul irtózatos tévedésébe. Drámai fordulatok és lelki megpróbáltatások, történelmi pillanatok és mely szakadékok tünnek szinte laponként mindvégig pattanásig feszült események sodrában az olvasó elé. Regény, amelynek drámai mélységét sokáig kísérik az olvasót. — Iztésses kötetben most jelent meg a Stilus könyvkiadó kiadásában.

John Bricker az Egyesült Államok új elnökjelöltje. Mint Londonból jelentik, John Bricker, Ohio kormányzója jövőre a republikánus párt jelöltjeként akar felépni az esedékes elnökválasztáson.

Hirdetmény

Értesítjük a t. utazóközönséget hogy helyközi autóbusszjáratunkon 1943 november 20-ától kezdve az alábbi menetrendváltoztatást léptetjük életbe:

1. A Debrecen-Berettyóújfalui viszonylatban minden hétfői és ünnepnap utáni hétköznapon a Debrecen Bikaszállodától 8.10 óraker induló járat 9.10 óraker indul és ennek megfelelően az egész vonalon az indulási és érkezési idők 1 órával kitolódnak. Ez a járat Berettyóújfalui MÁV pályaudvarra érkezik 10.39-kor.

2. A Debrecen-Füdesi viszonylatban szombati napokon és ünnepnap előtti hétköznapokon Füdesről 17 órai indulással Hajdúszovátón (17.34) és Derecskén (17.54), Debrecen-Bikaszállodához 18.47-es érkezéssel, ellenirányban hétfői napokon és ünnepnapok utáni hétköznapokon Debrecen-Bikaszállodától 5 órai indulással, Derecskén (5.53), H-Szovátón (6.13), Füdesre 6.47-es érkezéssel egy új járatpárt állítunk be

Hétfői napokon és ünnepnap utáni hétköznapokon a Füdesről 6 óraker induló járat 7 óraker indul, Hajdúszovát közvetlen útvonalon át és Debrecen-Bikaszállodához 8.16 óraker érkezik.

A Derecske-Hajdúszovát viszonylatban a menetdíj 90 fillér.

A többi járataink menetrendje nem változik.

Debrecen, 1943 XI. 18.
A Debreceni Helyi Vasút Üzletgazdagsága.

K Ö Z G A Z D A S Á G

A hortobágyi halgazdaságban folyik a lehalászás

Az idei száraz nyár miatt az eredmény gyengének ígérkezik

A Magyar Tógazdaság Rt. hortobágyi haltenyésztésében az 5-szi lehalászás srányen folyik. Sajnos, az eredmény igen gyenge, ami az idei száraz időjárásra vezethető vissza. Mióta a hortobágyi halastavak fennállnak, ilyen gyenge eredmény még sohasem volt. A Tiszában ugyanis az idén olyan alacsony volt a vízállás, hogy a hortobágyi halastavak részére nem tudták megfelelő mennyiségű vizet a folyóból felnyomni.

A lehalászás is nagy nehézségekkel folyik, mert a halak valószínűleg iszaphal vannak a tavak alacsony vízállása folytán. Erdekes, hogy nem uszonyok segítségével úsznak a halak, hanem testük mozgásával fürjék át magukat az iszapon.

Meghosszabbították a hüvelyesek beszolgáltatására kitűzött határidőt

A Hüvelyes Forgalmi Központ készletjelentéséből kitűnik, hogy a hüvelyes termények beszolgáltatása tervszerűen folyt le. A rendelkezésre álló készletek mind a hadsereg, mind a polgári fogyasztást fedezik.

A napokban kormányrendelet jelenik meg, mely a készletek további beszolgáltatásának megkönnyítésére a november 15-én lejárt határidőt meghosszabbítja. Ennek szükségességét főleg az okozta, hogy az őszi munkák, valamint a szállítókészítők hiánya a beszolgáltatást még a jókara-tú gazdáknál is megnehezítette, akik közül számosan vetőmagmennyégi készleteiket gazdaságilag tisztítva kívánják beszolgáltatni.

Kormányrendelet teszi lehetővé hogy a kereskedők teljesen azonos módon vásárolják a hüvelyes terményeket mint eddig s az általuk kiállított jegyek alapján nyilvántartó hatóságok a gazdáknak megfelelő búzaegységpontot jóváírják. A Hüvelyes Forgalmi Központ a hüvelyes vetőmaggal való ellátást a legmesszebbmenően biztosítani kívánja a gazdáknak, tehát nem szükséges, hogy esetleg másodrendű terményből vetőmagszükségletet tartson vissza, mert a nemesített vetőmagkészletek jóval meghaladják az országos vetőmagszükségletet.

A félreértések elkerülése végett közöljük, hogy a hüvelyes elosztó kereskedőket nem a közellátásügyi miniszterium, illetve Hüvelyes Forgalmi Központ jelöli ki, hanem az illetékes főispán, polgármester, illetve közigazgatás. A Hüvelyes Forgalmi Központ csupán a felvásárló kereskedelmet tartja nyilván és ezeknek a legközelebb fekvő készleteiből elégíti ki a kiutalásnak megfelelően a törvényhatóság által kijelölt elosztó kereskedők szükségleteit.

Hegyközség megalakítása céljából összeír,ak a szőlő és gyümölcsös ingatlanokat

Hírdetmény.

Értesítem a város érdekelte lakosságát, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter úr 85.000-1938. F. M. sz. rendelete folytán úgy a város belső, mind külső területén levő összes, de legalább 100 négyszögöl szőlő, vagy 7 darab gyümölcsfának megfelelő 100 négyszögöl gyümölcsös területű ingatlan a hegyközség megalakítása céljából összeírandó.

Felhívom tehát mindazokat, akik Debrecen sz. kir. város területén legalább 100 négyszögöl területű szőlővel, vagy legalább 7 (hét) drb gyümölcsfával beültetett 100 négyszögölnek megfelelő gyümölcsös ingatlanal rendelkeznek, vagy ilyen területű ingatlanat bérelnek, összeírásuk és hegyközségi lajstromba foglalásuk céljából f. évi november hó 19-től november 26-ig tartó nyolc nap alatt reggel 8 órától-délután 13 óráig naponként az elsőfokú közigazgatási hatóságnál (Kossuth u. 20) földszint 46-os számú hivatalos helyiségben jelenjenek meg.

A jelentkezés alkalmával közzendő: a tulajdonos személyi adatai kivül az ingatlan fekvésének helye, helyrajzi száma, területe

Hogy történik a felesleges vásárló erő leföldözése

A Neue Züricher Zeitung méltatja Reményi Schneller pénzügyminiszter politikáját. Ismereteti azokat az intézkedéseket, amelyekkel leküzdni az árszínvonalat kívánja befolyásoló felesleges vásárló erőt. E célból újszerű forrást nyit meg a rendkívüli hadiadóiban és hadkötelezettségi vállásban. Második intézkedése lesz a beruházási hozzájárulás meghosszabbítása három évre, a harmadik pedig a hadinyereségadó megemlése.

A kölcsönpiacon a felesleges vásárlóerő lekötésére fog szolgálni a bűzalkotó kibocsátása, amelyet a miniszter a széles néprétegekben kíván elhelyezni. A betöltkezés előmozdítására különböző alkalmas intézkedésekre gondol, többek között adókedvezményre is. Hasonló cél szolgál a bankhitelek megemlése és a pénzügyi intézkedések kihelyezeti tőkének visszafizetése, a védett gazdák terheinek gyorsított ütemben való rendezése. Kiegészíti e

DEBRECZEN 7. OLDAL 1943 XI. 18.

rendszerabályokat az új jelzálogtartozások soronkívüli visszafizetése, amihhez járul a belföldön forgalomban levő jelzáloglevelek kisorsolása.

Bejelentette továbbá a pénzügyminiszter a vállalati tőkeemlések előmozdítását. A vállalatok az utóbbi években kapott kölcsönökből fedezték beruházásaikat, amelyeket az alapítókeemlések után visszafizelhetnek. A tervezett intézkedések alkalmasak arra — írja a lap — hogy az árszínvonalat a pénz oldaláról érő egészségtelen befolyástól megvédjék. Az áru oldaláról megvédi az árszínvonalat a szigorúbb nyersanyaggazdálkodás, az árucikké tipizálása és standardizálása, új törvény a feketepecac leküzdéséről, továbbá az ingatlanpiac forgalmának újabb megterhelése. A behozatal fokozásával is kedvező hatást kíván gyakorolni a kormány a belföldi áralakulásra. Ezzel kapcsolatban rámutat a pénzügyminiszter arra, hogy már régebbi idő óta átvállalja egy alap az importútlek veszteségkockázatát. Ennek az alaprak köszönhető, hogy az idén több nyersanyag jutott az országba, mint tavaly. Ezt a célt szolgálja az állami részvétellel alakult új vállalat is a szállítási kockázatok biztosítására és az állami árkiegészítő alap.

A magyar árszínvonalat tehát a pénzügyminiszter a pénz oldaláról a fölösleges vásárlóerő leföldözésével erősíti meg, az áru oldaláról pedig a termelés és behozatal előmozdításával és a spekuláció kíméletlen kiirtásával.

Soronkívül kell elintézni a hadbavonult kisiparosok anyagellátását

A belügyminiszter körrendeletét intézést valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez a hadbavonult kézműiparosok soronkívüli üzemanyagellátásának ügyében. A belügyminiszter körrendeletében megállapítja, hogy az iparügyi miniszter a hadbavonult kézműiparosok üzemének anyagvaló ellátása érdekében elrendelte, hogy az iparát tovább folytató kézműiparos anyagigénylési kérelmét soronkívül kell elintézni, továbbá az ilyen természetű igényléseket más hasonló jellegű igényléseivel szemben első helyen kell kezelni. Az illető hadbavonult mintóval a községi előjáróság, vagy megyei városokban a polgármester által kiállított bizonyítvánnyal kell igazolni.

Engedélyezik a bérmakkoltatást.

A takarmányhiányra való tekintettel országos érdeket, hogy ebben az évben minden makkoltatási lehetőséget kihasználjunk. A sertéstartó gazdáknak azonban nem mindenütt áll megfelelő saját erdőterület a makkoltatás céljaira rendelkezésre. Ezért az illetékesek felhívják a sertéstartó gazdák figyelmét arra, hogy az idén a bérmakkoltatást is engedélyezik. Az ezirányú kérvényeket az erdőtulajdonosoknak a földművelésügyi miniszterhez címezve kell beadni az erdőfelvételek szerint illetékes erdőfelügyelőségekhez. A kérvényeket soron kívül intézik el.

Szerkesztői üzenetel

Hadirokkant. B. sorait, melyben azt a gondolatot veti fel, hogy hadirokkantokat alkalmazzon a város a fa- és személtáras ellenőrzésére. — Illetékes helyre juttatjuk. A konkrét panasz ügyében tessék formális feljelentést tenni, a kivizsgálás és megtorlás bizonyára nem marad el.

Értesítés:

Katonai szolgálatból leszerelttem és most ismét a kedves megrendelőim szolgálatára álllok

Nádor István

úriszabó,
SZENT ANNA-UTCA 12.

SPORT

DVSC-DiMAVAG mérkőzés a Diószegi-úti sporttelepen

Nagy érdeklődés előzi meg a vasárnap délután 2 órai kezdettel lejátszásra kerülő DVSC-DiMAVAG NB I. bajnoki mérkőzést. A múlt vasárnap mindkét csapat vereséget szenvedett: a DVSC lovótudományosa a kispesti sárba ragadt, míg Diósgyőr otthonában szenvedett minimális, 2:1 arányú balszerencsés vereséget a Csepeltől. A DiMAVAG kemény, jól játszó csapat, formája felfelé ível. Közvetlen védelme Károlyi kapussal, vitéz Bohussal és Felföldivel jól rontó, szilárd együttes. A fedezettorsóban Sós, Krucsay és Barta kitűnő játékosok. A támaszokban Fazekas, Füzér, Keresztes, Turbék veszélyes játékosok. A DVSC-nek minden erővel kell küzdeni, hogy mindkét pontot megszerezze, annnyival is inkább, mert a DiMAVAG kiesési zónában van. Győzelme esetén viszont könnyen helyet cserélhet a DVSC-vel.

A DVSC csapatában legfeljebb a kapus poszton várható változás, ahol lehetséges, hogy a Kispeszt gyengébben játszó Nagy Mihály helyett Keskeny ved. A csapat többi része változatlan. A mérkőzést Janka kolozsvári játékvezető vezeti. Előmérkőzésül a DVSC kézilabda-csapatát játékosok a Törökzentmiklósi LE csapatával

Budapest-Debrecen tornaviadal

November hó 21-én, vasárnap délelőtt negyed 11 órai kezdettel, az Arany Bika disztornában rendezte a Debreceni Torna Egyesület a VII. Budapest-Debrecen városok közötti torna-viadalt.

Az ország legjobb tornászainak a budapesti és debreceni válogatottaknak a regisztrált országos mérkőzésen a Debreceni Torna Egyesület központjában kerül.

A budapestiek csapata a következő: 1. Pataki, 3. dr. Nemere, 4. Gál, 5. Tóth, 6. Szóó, 7. Vigh és tartalék: Schmidtbauer. Budapest csapatát Kereszi Endre testnevelési főiskolai tanár, mint szövetségi megbízott, Péter Miklós, mint művezető, Wágner János és Horváth István, mint a budapestiek pontozóbírói és végül Sáriós József testnevelési tanár, mint semleges pontozó bíró, kísérik Debrecenbe.

Debrecenben nagy lehangoltságot keltett az a hír, melyet a Budapest tartozkodó Magyarországi Győző küldött s mely szerint sajnálatát közölte, hogy a Budapest-Debrecen városok közötti viadalon masarányú elfoglaltsága miatt kénytelen távolmaradni ok: szolgálati beosztás. A DTE vezetősége lazas munkába kezdett e hír megérkezése után és felkeresték Nagybakay Antal országgyűlési képviselőt, akinek közbenjárására sikerült elérni azt, hogy Magyarországi résztvevő a vasárnapi viadalon. A DTE vezetősége és Debrecen sportterületi testületének ezután mind közönetet Nagybakay Antal országgyűlési képviselőnek.

A debreceni tornászok így Tóth, Magyarországi, Hajdú, Szabó, Balla, Veres és Papp összállításban veszik fel a küzdelmet a budapestiekkel.

A csapatverseny keretén belül megrendezésre kerül egyéni verseny elsőrangú sportot igér. Az egyéni versenyen a budapesti Pataki, Bórsók és a debreceni Tóth és Magyarországi között fogldolni. Mind a négy tornász különklasszist képvisel és így egyforma eséllyel indulnak a nagy küzdelemben. Pataki főerősége nehézfokú műszabadgyakorlata és kitűnő löngyása, de a többi versenyszámokban is kiváló. Bórsók a legelgánsabb magyar tornász, mozgását kitűnő testtartás és könnyedség jellemzi. Tóth a legjobb magyar nyújtó- és korlátornász, de azért a többi szereken is nagyon tud. Magyarországi biztos tornász és minden versenyszámokban egyformán jó.

Az egyes versenyszámok között a Debreceni Egyetemi AC és a DTE legjobb hölgytornászaival szöbhnél szöb szabadon választott gyakorlatokat fognak bemutatni.

A verseny alkalmával a DTE ny. elnöke fogja a budapesti vendégtornászokat üdvözölni. Utána a városok közötti verseny kövtekező gyűrű. Majd kövtekező gyakorlatok. Bemutatják Tóth M. DTE, Lorinczy S. DTE, Galaczy K. DTE és Oláh K. DEAC. Városok közötti verseny főlegében, a gyűrűn. Hölgyek felemelkor átváloglata. Városok közötti vet-

tesz, Turbék veszélyes játékosok. A DVSC-nek minden erővel kell küzdeni, hogy mindkét pontot megszerezze, annnyival is inkább, mert a DiMAVAG kiesési zónában van. Győzelme esetén viszont könnyen helyet cserélhet a DVSC-vel.

A DVSC csapatában legfeljebb a kapus poszton várható változás, ahol lehetséges, hogy a Kispeszt gyengébben játszó Nagy Mihály helyett Keskeny ved. A csapat többi része változatlan. A mérkőzést Janka kolozsvári játékvezető vezeti. Előmérkőzésül a DVSC kézilabda-csapatát játékosok a Törökzentmiklósi LE csapatával

seny korlátan. Válogatott férfi és hölgytornászok műszabadgyakorlatai. Eredményhirdetés, a vándordíj átadása a győztes csapatnak. — Jegyelővétel ifj. Gyürky Sándor papírkereskedésében Kossuth utca 11 és az Arany Bika hallban szombaton délután 3—7-ig és vasárnap délelőtt 9 óráig.

Tiszthelyettesi Kupa mérkőzések

A DTE pályán játszották le tegnap délután a Tiszthelyettesi Kupa két mérkőzését.

Repülők—Elemezők 2:1 (2:0) Játékvezető: Körösy Antal. A repülők csapata: Gróf, Borbás, Sipos, Nyulas, Galambos, Szabó II., Zimonyi, Nagy I., Balajti, Győrössi, Pinter összállításban, az Elemezők: Baranyai Csordás, Zubán, Körmendi, Gyimessy, Bula, Kökényessy, Bojtor, Nyitrai, Timár, Daroczy együttesrel játszottak. Nagy iramú, élvezetes mérkőzés, melyet kifogástalanul vezetett Körösy. Góllövők: Balajti, Körösy ill. Daroczy. Jók: Galambos, Sipos, Balajti és Pinter, ill. Baranyai, Timár, Daroczy.

Hiradók—Hajdúszek 1:1 (3:0) Játékvezető: Szamosvári. A Hiradók csapata Marosvári—Szolvács, Ötvös—Fülöp, Csepreghy, Nagy—Tölgvessy, Czinkoczy, Takács, vitéz Lorinc, Veress csapattal, a Hajdúszek pedig Tóth, Faragó, Kiszely, Kreszacs, Herceg, Németh, Dunai, Ugray, Gombos, Lévai, Jenei összállításban játszott. Az első felidőben nagy a Hiradók fölénye, a másodikban kiegyenlített játék folyt. Góllövők: Takács (2) Czinkoczy, ill. Gombos. Jók: Csepreghy, Takács és Marosvári ill. Dunai. Herceg II-est hagyott ki Szamosvári jól vezette a mérkőzést.

Tóth Lajos, Magyarországi, Hajdú került be Debrecenből egyelőre a finn—magyar tornász-mérkőzés válogatott keretébe. A végleges keret csak a vasárnapi Debrecen—Budapest tornászviadal után jelölők ki.

A német katonacsapat ellen játszó magyar katonaválogatott tegnap edzést tartott Budapestten. Az edzésen részt vett többek közt Rudas, Konya, Balogh II., Sárosi III., Balogh BSKRT, Lukács Kiss, Tanczos, Béki, Junász az NB I. játékosok közül.

A magyar tornászválogatott Drezdaba huják a december 19-iki finn—magyar mérkőzésről visszatérően

Erdékes sporthírek. A szentlőrinci Deákot hír szerint mégis átadják szezon végén a Ferenc városnak, miután a szentlőrinciek bajnoki reményei egyre csökkennek. A vásárba állítolag még a Vasas és Gamma is beleszol — Kohut Vilj megvált a Szentlőrinci AC-től, melynek eddig edzője volt. — Kispeter állítolag balszélőt fog játszani vasárnap a Szolnokban

A DiMAVAG vasárnap előreláthatólag Károlyi, vitéz Bohus, Felföldi — Rakóczi, Sós, Krucsay — vitéz Suhai, Pribelszky, Füzér, Fazekas, Turbék összállításban játszik Barta vasárnapi játékáról a Csepeli mérkőzésen szenvedett sérülése miatt lemondtak, Füzér is sérült, de vasárnapig valószínűleg rendben

APRÓHIRDETÉSEK

MAGANNYOMOZO 54

GALOCZY legrégibb magányyomozó megfigyelésel, nyomzásal, diszkréteté, eredményesek Zöldta u. 3. sz. telefon: 28-72. 54—1576 12 3

KOSZTOLANCSY magányyomozó bizalmasan megfigyel, nyomoz. Lorántffy u. 19. 54—240 11 30

JANOSSY magányyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág u. 21. telefon: 23-78. 54—799 2 9.

ALKALMAZÁST NYER FÉRFI VEGYES

Ujság-kézbesítőket

(férfiakat, nőket) azonnal felvesz a Kiadóhivatal. Jó fizetés, nyugdíj.

IPARI FÉRFI (33)

JÓMUNKÁS, fiatal fodrászsegéd felvétetik Szabó Tihamér, Pozsonyi út 9. 33—620

EGY fiatal fodrászsegéd felvétetik, azonnalra Haja, Wesselényi u. 123. 33—1235

CUKRÁSZSEGÉD felvétetik, Debrecen, — Kossuth ut Drexler cukrászda. 33—631

JOBE megjelenésű fiatal embert állandó munkára azonnal felveszek. Orsogna készítő. Erzsébet u. 53. 33—632

TANULÓ FIÚ (64)

JÓCSALÁDBÓL való tanuló felvétetik Kaszanyitzky Endre üvegüzletébe, Ferenc József út 57. sz. 64—605

KIFUTÓ FIÚ (49)

KIFUTÓ fiút felvesz Heller esztérgályos, — Arany János u. 13. 49—646

KIFUTÓ fiút azonnalra felvesz Szilágyi börgyár, Telek u. 36. 49—627

EGY kifutót felveszek, Csáky Imre, Kossuth u. 6. sz. 49—637

ALKALMAZÁSI KERES FÉRFI (1)

ÜGYES kádármunkás elhelyezkedne. Nemzetör u. 4. cipésműhely. 1—639

IPARI NŐ (35)

KEZDŐ segédanyag felvétetik, Peley nődivat-szalonn, Péterfia u. 11. 35—615

HÖLGYFODRÁSZ- segédkisasszonyt magas fizetéssel felveszek, Kövesdi, Mester u. 42. 35—1236

JÓMUNKÁS hölgyfodrászkisasszonyt felveszek, Erdős, Rákóczi u. 41. sz. 35—630

HAZTARTÁSI ALKALMAZOTT MINDENES (30)

JÓL főző mindenest, megbízható felveszek Arany János u. 29. 30—643

BEJÁRÓNO (8)

RGEGELI takarítás-hoz, parkettkefélésben gyakorlott bejárónót felveszek, Hatvan u. 1. sz. 2 kapu, II em. 10. 8—616

BEJÁRÓNOT, aszszonyt, vagy leányt konyhára azonnal felveszek „Éden” vendéglő. 8—647

BEJÁRÓNOT keresek délelőtt, vagy délután 2-3 órára. Jelentkezés városháza, földszint 6. 8—626

ALKALMAZÁSI KERES NŐ (3)

ÉRETTSÉGIZETT úrleány irodai állást keres „Szorgalmas” jelgére választ a kiadóba kérek. 3—642

ÜZLETI AJANLAT 67

ÉRTÉKES vasznaiból, seelymeiből takarékosan szabjuk, varrjuk, nimezzük agyeműt, fehérneműt, függönyt. — Megrendelőing anyagjait külön bebiztosítottuk. „Favorit” Csapó u. 24 sz. 67—573 12. 31

SZÖRME pundakat javítok alakítok, festek, veszek, eladok. Kövory szücsmester, püspöki palota 1. 31. 67—593 11. 31

HASZNALT orakat veszek javítok, eladok. — Schiffmann, Vendég u. 7. sz. kisállomásnál. 67—1792 1. 3.

SIRKOVÉK működő es termésköböl, meszsalak gyümölcsösök részere es pirossalok kerti utakra kapható a Debreceni Mukogyárnál. Fűrdő u. 2 sz. 67—297 vv.

TÖRÖTT gramofon lemezert 3.—P-t fizetek. Villanykörtecsere 50 fill. Biro, Hunyadi u. 22. sz. 67—33 11. 20.

LEGOLCSÓBBAN fest tisztít Weisz keimetestő Arany János u. 29 sz., keresztépület. 1900 vv.

BUNDAJÁT most készítesse, alakíttassa. Katona Vilmos szücsmesterrel Simonffy u. 2. sz. telefon: 12-32. 67—157 12. 12.

UJJA varázsolom kabátját kosztújít, gyönyörű kivitelben „Lidi” divatszalon, Rakóczi u. 11. 67—1282 12. 4

ONKENYES urak! — Egenyruha fészitést vállalkozok, Kalvin-tér 19 sz. 67—1996 11. 26

KÖLSCÖNZÖK, veszek porszívót, gramofont, lemezeket, ajánlok villány zseblámpát, dinamófejet, kerékpár, rádióalkatrészeket. Soltész, Kalvin-tér 2. Telefon: 12-59. sz. 67—1796 1 31.

UZLETI KERESLET 66

TOLLAT legmagasabb napi áron vesz „Hanga” tollgyűjtő telep, — Jozsef kir. herceg u. 71. 66—532

ELELMISZER, ITAL (18)

JONATHAN, batul, londonpenin alma kapható termelőnél, mázsa tételben is. Ungvár u. 4. sz., pavilonlakatya mellett. 18—388 12 6

KITÜNŐ ízű körte és alma van eladó. Böszörményi út 11 B. alatt. 18—641

ÉKSZER, ARANY, EZÜST (19)

RÉGI ékszereket, ezüstöt, briliánsat magas áron veszek. Ékszer javítás. Poliak aranyműves Hatvan u. 2. szám 19—572 11. 29.

ARANYAT, ezüstöt, — briliánsat, ékszer, napi áron veszek Szecse-nvi Sas u. 2 szám 19—495 11. 27

ARANYAT, ezüstneműt, ékszereket napi áron vesz Takács Sándorné, Piac u. 56. 19—593 2. 18

HANGSZER (28)

ZONGORA hangolási munkát, kitűnő képzettséggel vállalkoz Vargyas Nap u. 17, vidéken is. 28—624 5. 3

BÚTOR (9)

HALÓSZUBAK és konyhaberendezések a legjabb kivitelben allandóan raktáron. Ujfalu-lussynál, Bethlen 56. 9—1449 11. 26

FIGYELEM! Sajátkezítményű konyhaberendezések, festett hálok, kombinált szekrények raktáron Arany János u. 1. udvarban. 9—645 11. 29

HALÓSZUBAKAI legolcsóbban bizalommal csak Lőcsai butorüzletben vásárolhat, Eotvös u. 66. 9—86 11. 30

HASZNALT butorokat irodaberendezést, wert heimkasszát és üzletberendezést magas áron veszek, Veró, Csapó u. 10 szám. 9—737 11. 13.

NINCSEN fényes kirkatunk, bútorot olcsón adunk, Piac u. 71 szám, udvarban, Brilliné. 9—1484 1. 8.

ATADÓ ÜZLET, VENDEGLŐ (6)

BEKÖLTÖZHETŐ pékséget veszek. Cim: Kerekes Géza u. 25. 6—618

KIADÓ ÜZLET, MÜHELY RAKTAR 41

NAGY deszkaszin (jelenleg takarmányüzlet) kiadó. Hid u. 14. szám, Gáspárnál. vv. 41—938

LAKÁSI KERES (52)

KERESEK december hó elsejére kétszobás lakást, fürdőszoba, konyhabahasználattal, vagy két. háromszobás komfortos főbérleti lakást. Vajna gazdasági felügyelő. Telefon: 29-23. 52—1745 vv.

KERESEK egyszerűbb bútorozott szoba, konyhás lakást albérlébe. — Félévet előre fizetek. — Cim a kiadóban 52—622

ELVESZETT (13)

ESERNYŐMET az Ajtó utca sarki telefonfülkében felejtettem. Elvívőjét a szemben levő patikából látták. Ha a becsületes megtaláló meg nem adta le a rendőrségnek, sziveskedjék a „Tiszta” gyógyszerárba bevenni, mert személye ismerős. 13—1233

ELVESZETTETTEM négy burgonyajegyet. A megtalálóját 20 pengővel jutalmazom. Böszörményi út 92. 13—624

VEGYES (68)

SZEP 3 éves kövér kislányom örökbe adnám. Cimet „Örökbe” jelgére 68—628

GYERMEKKOCSI (27)

GYERMEKÁGY, ke-ményfából, fényezve 103.20 P. Szabó asztalos butorüzletében, Csapó u. 33. sz. 27—191 2. 14.

HASZNALI RUHA. CIPO 688

ELADÓ egyszer mosott damaszt ágyhuzat, s sziliskin férfi sapka. — Garay u. 18. 69—644

ELADÓ sötétkék férfi-ruha, férfi télikabát fekete és egy fekete kabát bundabéleléssel. — Batthyány u. 15. ajtó 5. 69—640

FÉRFIRUHASZÓVET ócska fotelgarnitúra, s gépperzsa, szelontakaró stb. eladó. Hadházi u. 8. Csak 10—12-ig. 69—625

FEKETE könnyű gyapjuszövetből, nagyméretű nőruha, piúss felkabát eladók. Kút u. 2. 69—621

ELADÓ új tisztu csizma, 41-es, Szent Anna u. 47. 69—1234

ÉPÍTKEZESI ANYAGOK (20)

TÉGLA, használt, igen jó, nagyobb mennyiségben eladó. Bövebhet Lázár u. 38. 20—623

INGOSÁG VETEL VEGYES (37)

ANTIK fotelt kreszek, esetleg csak vázat, „Pötel” jelgére. 37—466

GAZDASÁGI TERMÉNY (25)

GYÜMÖLCSFAK koszmétek, rózsa meg kaphatók, Ungvárytöl Küntös u. 19. huszárlaktanya mögött. 25—531 11. 30

PRIMA sütőtök, káposzta és kalarabé eladó. Kishegyesi út 33. 25—563

SZÓLOVESSZO, szép gyökéres, 2 éves, saját telepenről, különböző fajtakban Barna u. 10. 25—633

GAZDASÁGI ESZKOZ (24)

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, koscsik, szekerek, alkatrészek allandóan raktáron Árusít, becseréli, vásárol vitéz Nagy János, Hatvan u. 41. telefon 26-19. 24—1811 12. 4.

BORSHORDÓKAT 40 hektóig kölcsön adok, egész szezonra. Érdeklődhet, Széchenyi u. 94. földszinten egész nap. 24—524

INGATLANI KERES MEGVÉTELRE (38)

KERESEK 60 hold prima tanyabirtokot, lehet két darabba is. Károly Ferenc József út 23. sz. földszint. 38—638

ELADÓ HAZ (17)

BEKÖLTÖZHETŐ ház eladó Kerekes Géza u. 25. 17—617

HÁZHELYEK, házak Debrecenben, Derecskén, Bărăndon, gőzfűtődőszálló Püspökladányban eladók. Boldogkertben telkek vesznék. Váradegyházmegeyi Takarék, Piac u. 43. 17—629

ELADÓ ALLATOK 14

TÖRZSKÖNYVEZETT patkányfogó kutyák. — (tacsók) eladók. Monti ezredes u. 14. 14—645

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF

Kiadásért felelős: LEJ SZIGETHY GIULA főszerkesztő h. igazgató.

Kiadja és nyomja: TISZANTULI KÖNYVES LAPKIADÓ RT.

Műszaki vezető: SZIGETHY KAROLY